

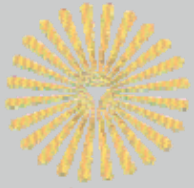
بیتنا

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

بازرگانی بین‌الملل

نظریه‌ها و کاربردها

تالیف و ترجمه : دکتر محمد حقیقی

راهنمای طلایی
تست طلایی
پیک طلایی

انتشارات طلایی
پرسه‌های دانشگاه

تهیه کننده : دکتر میرزا حسن حسینی

www.bookgolden.com

فهرست

فصل اول : دیدگاه‌ها و نظریات بازرگانی بین‌المللی

فصل دوم : جنبه‌های سیاسی و نقش دولت‌ها در تجارت بین‌الملل

فصل سوم : پیدایش تشکل‌های اقتصادی در جهان

فصل چهارم : استراتژی‌های بازرگانی در عرصه جهانی

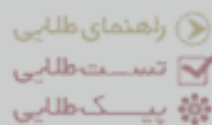
فصل پنجم : مدیریت تولید و عملیات در قلمرو جهانی

فصل ششم : نظام یولی و مالی بین‌الملل

فصل هفتم : بازار ارز و عملیات ارزی

فصل هشتم : تراز پرداخت‌های خارجی

فصل نهم : ورود مؤسسات بازرگانی به بازارهای بین‌الملل

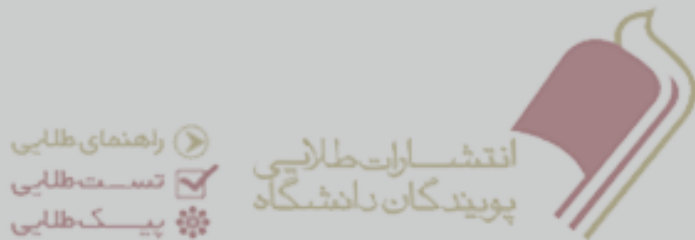

انتشارات طلایی
یوئیدگان دانشگاه

www.bookgolden.com

کلیات درس

هدف از نگارش این کتاب فراهم نمودن يك منبع درسي مناسب براي دانشجويان رشته هاي مدیریت به ویژه گرایش مدیریت بازرگاني مي باشد. مطالب این کتاب با استفاده از منابع علمي جديد و با در نظر گرفتن دیدگاه ها و رویدادهای سال های اخیر در عرصه بازرگاني جهاني تهیه و تدوین گردیده است. در این کتاب علاوه بر ارایه مباحث اصلي بازرگاني بين الملل به کرا برد آن ها در مدیریت بازرگان و فرآیند تصمیم گیری مدیران سازمان های تجاري و صنعتي نیز اشاره شده است.

www.bookgolden.com

فصل اول

دیدگاه‌ها و نظریات بازرگانی بین‌المللی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نظریات تجارت بین المللی

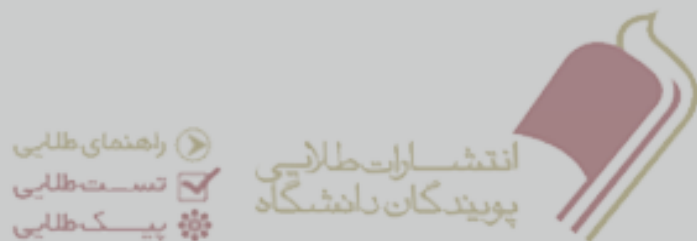
از همان آغاز پیدایش علم اقتصاد مبادلات بین المللی هم مورد بحث قرار گرفته است
مرکانتیسم اولین مکتب اقتصادی است که در مورد تجارت خارجی سخن گفته و سیاست
تشویق صادرات و کاهش واردات و در نهایت افزایش یافتن تر از تجاری کشورها را
مورد تاکید قرار داده است.

نظریه آدام اسمیت

بنیانگذار مکتب اقتصاد کلاسیک یعنی آدام اسمیت نیز مبادلات تجاری بین ملت ها را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و با مطرح نمودن نظریه برتری مطلب و تقسیم کار بین المللی به کشورها توصیه نموده است که منابع اقتصادی خود را در زمینه کالاهایی به کار برند که در تولید آن ها نسبت به سایر کشورها از مزیت مطلق برخوردارند .

نظريه ريكاردو

ديويد ريكاردو هم كه از شاگردان همين مكتب بشمار مي آيد با انجام مطالعات ارزنده خود نظريه برتري نسبي را ارايه كرد كه نسبت به تئوري اسميت فراگيرتر بوده است. از ديدگاه اين نظريه نه تنها بر خورداري از مزيت مطلق بلکه دارا بودن مزيت نسبي هم مي تواند فرصت مناسبی براي کشورها در عرصه تجارت خارجي فراهم نمايد.

www.bookgolden.com

بر پایه این تئوری کشورهایایی که در تولید چندین کالا برتری مطلق دارند باید منابع اقتصادی خود را در کالهایی متمرکز نمایند که در تولید آن ها بیشترین کارآمدی را دارند هم چنین کشورهایایی هم که در تولید هیچ کالایی برتری مطلق ندارند بر پایه برتری نسبی می توانند با سایر کشورها وارد مبادله شده و منافع بدست آورند.

بنیان گذار و دیدگاه سیکل عمر کالا

در دهه 1960 ریماندرنون تئوری سیکل عمر کالا یا گردش تکنولوژی در جهان را مطرح نمود. بر پایه این نظریه ورود يك کالا به مراحل مختلف سیکل عمر مصرفی آن و تفاوت هایی که بین کشورها از این نظر وجود دارد و هم چنین انتقال تکنولوژی کالای مذکور از کشور ابداع کننده به کشورهای صنعتی درجه دوم و سپس به کشورهای تازه صنعتی شده جایگاه تولید و جریان صادرات و واردات این کالاها را تغییر می دهد و در الگوی تجارت آن تاثیر می گذارد.

دیدگاه پیشتاز بودن

در دهه 1970 نیز تئور ینوین تجارت بین الملل به نام نظریه مزین پیشتاز بودن بر پایه تحلیل های گروهی از اقتصاد دادن ها شکل گرفت. از این دیدگاه در آن دسته از صنایعی که نیاز به سرمایه گذاری اولیه سنگین داشته و سهم هزینه های ثابت در قیمت تمام شده محصول آن هابزرگ می باشد شرکتی که پیش از دیگران وارد این صنعت شده و به سرمایه گذاری و تولید پرداخته از یک مزیت رقابتی برخوردار می شود.

دیدگاه تئوری رقابتی ملی

در اوایل دهه 1990 نیز نظریه دیگری در قلمرو و بازرگانی بین الملل بوسیله مایکل پرتز استاد دانشگاه ها وارد به نام تئوری مزین رقابتی ملی ارائه گردید. از دیدگاه این نظریه توان رقابتی يك کشور در عرصه تجارت بین الملل به چهار عامل اصلی بستگی پیدا می کند که شامل برخوردار از عوامل یا منابع اولیه تولید، شرایط تقاضا در داخل کشور، وجود صنایع مرتبط و پشتیبانی کننده و استراتژی و ساختار شرکت ها و رقابتی بودن محیط فعالیت آن ها می باشد.

نظريه مر کانتيليسم

اولين نظريه اي که در مورد تجارت بين الملل ارايه شده در اواسط قرن شانزدهم و در انگلستان بوده است. اين نظريه که به نام مرکانتيليسم شهرت يافت ذخاير طلا و نقره را به عنوان پايه ثروت ملي و عاملي تعيين کننده در برقرارري مبادلات خارجي کشورها مي دانست.

تز اصلي نظريه مرکانتيلسم

اين بود که هر کشوري باي دکوشش کند تا بيش تر صادر نمايد و کم تر وارد نمايد تا در نهايت به مازدا تر از بازرگاني دست يابد. از آنجائیکه وسيله پرداخت بين المللي طلا يا نقره بود بنابراین مازاد تجاري کشور به افزايش ذخاير فلزات قيمتي از جمله طلا و نقره مي انجاميد که بنوبه تجاري کشور به افزايش ذخاير فلزات قيمتي از جمله طلا و نقره مي انجاميد که بنوبه خود موجب افزايش ثروت ملي و تقويت جايگاه اقتصادي کشور در عرصه جهاني مي گرديد.

بررسی نقاط ضعف نظریه مرکانتیلیسم از دیدگاه معیوم

یکی از آن‌ها به نام دیوید هیوم موضوع تأکید بر مازداد تر از تجاری را که یکی از جنبه‌های نظریه مذکور می‌باشد به صورت زیر مورد نقد قرار داده است.

هنگامی که انگلستان در تجارت با فرانسه به مازداد تجاری دست می‌یابد بر موجودی طلائی او افزوده می‌شود که این خود به افزایش حجم پول و بالا رفتن سطح تقاضا در این کشور می‌انجامد. این رویدادها باعث گران شدن کالاهای صادراتی کشور مذکور گردیده و در نتیجه تقاضای خارجی برای این کالاها رو به کاهش می‌گذارد.

نتیجه نهایی این تحلیل اینست که مازداتر بازرگانی یک کشور نمی تواند امری دائمی باشد زیرا منجر به افزایش حجم به افزایش حجم پول، بالا رفتن تقاضا، گران شدن کالاها برای خریدارن خارجی و در نهایت کاهش صادرات آن کشور می گردد.

نظریه برتری مطلق

آدام اسمیت بر این باور بود که هر کشور باید در تولید کالاهایی تمرکز یابد که در آن ها

نسبت به سایر از مزیت مطلق برخوردار است و همچنین کالاهایی را وارد نماید که

شکورهایی دیگر نسبت به او دارای برتری باشند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

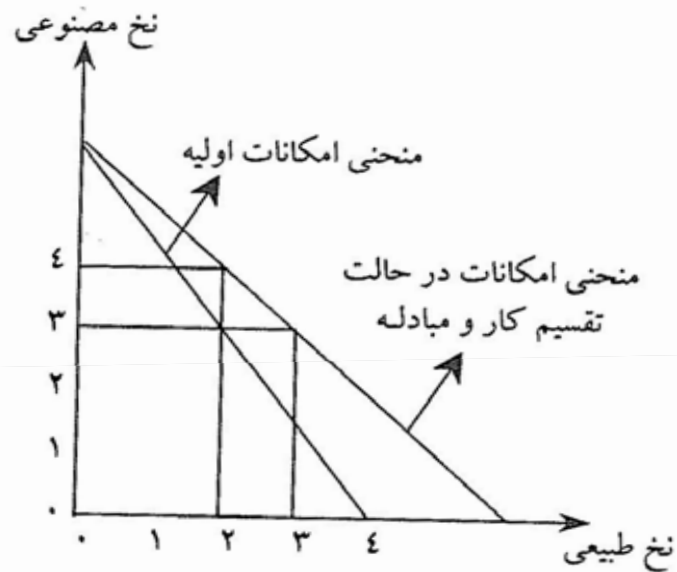
مثال: ایران و هند دو کشور آسیایی هستند که با توجه به شرایط طبیعی و موقعیت صنعتی هر دو توانایی تولید نخ طبیعی و نخ مصنوعی را دارند اما کارآمدی آن هادر نتولید این دو کالا متفاوت است. ایران برای تولید 1 تن نخ طبیعی باید 60 واحد و برای تولید 1 تن نخ مصنوعی باید 40 واحد از منابع اقتصادی خود را به کار گیرد بنابراین اگر 240 واحد منابع داشته باشد می تواند 6 تن نخ مصنوعی یا 4 تن نخ طبیعی تولید کند.

کشور هند با توجه به برخورداری از شرایط طبیعی و جغرافیایی مساعد در تولید نخ طبیعی نسبت به ایران برتری دارد و برای تولید 1 تن از آن باید 40 واحد منابع اقتصادی و برای 1 تن نخ مصنوعی باید 60 واحد از این منابع را به کار برد. با این فرض که ند هم 240 واحد منابع در اختیار دارد می تواند 6 تن نخ طبیعی یا 4 تن نخ مصنوعی تولید

کند.

نمایش برتری مطلق در تولید و تجارت خارجی

ایران

حالت بدون مبادله

$$x = 1/33$$

$$y = 4$$

$$0/33$$

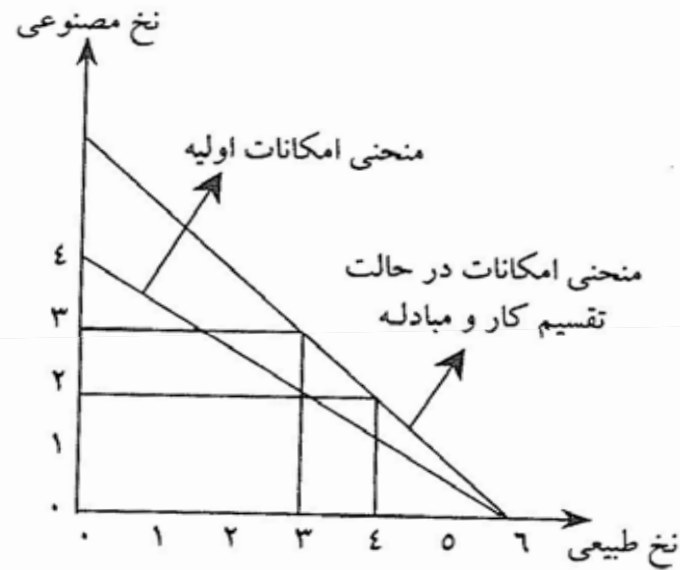
حالت مبادله

$$x = 2$$

$$y = 4$$

$$6$$

هند

حالت بدون مبادله

$$x = 4$$

$$y = 1/33$$

$$0/33$$

حالت مبادله

$$x = 4$$

$$y = 2$$

$$6$$

نمودارهاي فوق نشان مي دهد كه ايران در توليد نخ مصنوعي نسبت به هند مزيت مطلق دارد و هند در توليد نخ طبيعي نسبت به ايران از برتري مطلق برخوردار است. با توجه به اين شرايط اگر ايران منابع خود را در توليد نخ مصنوعي و هند در توليد نخ طبيعي به كار گيرند و بهشي از توليدات خود را با يكديگر مبادله نمايند مي توانند امكانات پيش تري

را در اختيار جامعه قرار دهند.

برتري نسبي

نظريه مزيت مطلق آدام اسميت اگر چه به درك رفتار كشورها در مبادلات بين المللي كمك زيادي نموده است، اما سئوالاتي را در ذهن اقتصاددانهاي پس از اسمتيت مطرح نمود. يكي از اين سئوالات اين بود كه اگر يك كشور در توليد همه كالاها نسبت به ساير كشورها برتري مطلق داشته باشد آنگاه چه نقشي در مبادلات بين المللي مي تواند دارا باشد.ديدگاه اسميت اين بود كه چنين كشوري نمي توانند در مبادلات خارجي منافعي بدست آورد پس احتمالاً در اين مبادلات شركت نخواهد كرد.

دیدگاه ریکاردو

پس از مدتی دیوید ریکاردو با بررسی و نقد تئوری مزیت مطلق نشان داد که این دیدگاه درست نیست. ریکاردو در کتاب اصول اقتصاد سیاسی که در سال 1817 منتشر شد ادعا نمود که وقتی کشوری در تولید همه کالاها از برتری مطلق برخوردار باشد می تواند کالاهایی را که در آن ها بیشترین کارایی را دارد تولید و صادر کند و در مقابل کالاهایی را که کارآمدی کمتری در آن ها دارد از خارج وارد نماید. با اجرای چنین سیاستی این کشور هم از مبادلات خارجی منافع کسب خواهد کرد.

مثال: دو کشور تایلند و کره جنوبي را در نظر بگیرید که هر دو امکان تولید گندم و برنج را دارا هستند اما شرایط آن ها در تولید این دو کالا متفاوت است. تایلند در تولید هر دو کالا از مزیت مطلق برخوردار است. در این کشور با 10 واحد منابع توليدي 1 تن گندم و با $13/5$ واحد منابع 1 تن برنج توليد مي شود. بنابراین هرگاه این کشور 200 واحد منابع توليدي در اختیار داشته باشد مي تواند 20 تن گندم يا 15 تن برنج توليد نمايد. هم چنین مي تواند به توليد ترکيبي از این دو کالا پردازد.

اکنون فرض کنید این دو کشور تمایلی برای انجام مبادله با یکدیگر نداشته و قصد دارند از هر دو کالا تولید نمایند. در راستای این هدف نیمی از منابع خود را صرف تولید گندم و نیمی دیگر را به تولید برنج اختصاص می دهند. در این حالت تایلند می تواند به 10 تن گندم و 7/5 تن برنج یعنی جمعاً به 17/5 تن از دو محصول دست یابد و کشور کره هم می تواند موفق به تولید 2/5 تن گندم و 5 تن برنج یعنی جمعاً 7/5 تن کالا گردد.

با توجه به این شرایط ممکن است چنین برداشت کنیم که چون کشور تایلند در تولید هر دو

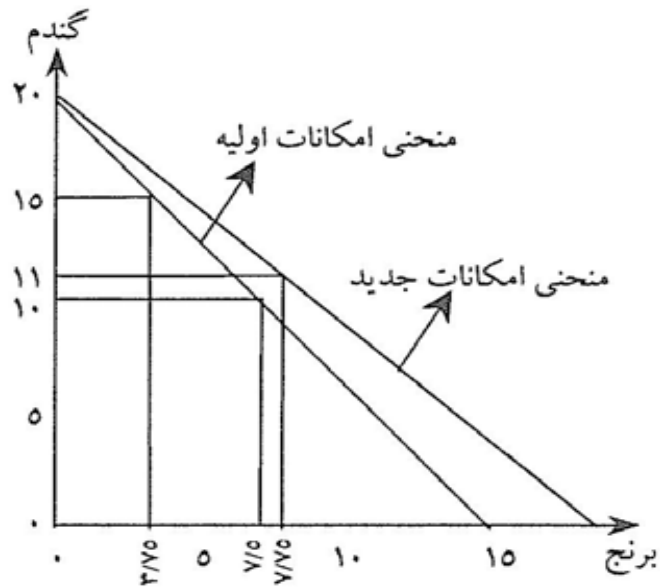
کالا نسبت به کره جنوبی برتری مطلق دارد. بنابراین دلیلی برای انجام مبادله با این کشور

نخواهد داشت.

اما واقعیت اینست که تایلند در زمینه تولید گندم نسبت به کره مزیت نسب دارد یعنی این که توان تولیدش در گندم 4 برابر کره جنوبی است اما در تولید برنج فقط 1/5 برابر. پس می توان گفت که تایلند به وصرت مقایسه ای یا نسبی در تولید گندم کار آمدتر از تولید برنج می باشد و اگر همه منابع خود را در تولید گندم به کار گیرد و آنگاه بخشی از محصول خود را به کره جنوبی مبادله نماید منافع بیش تری بدست می آورد.

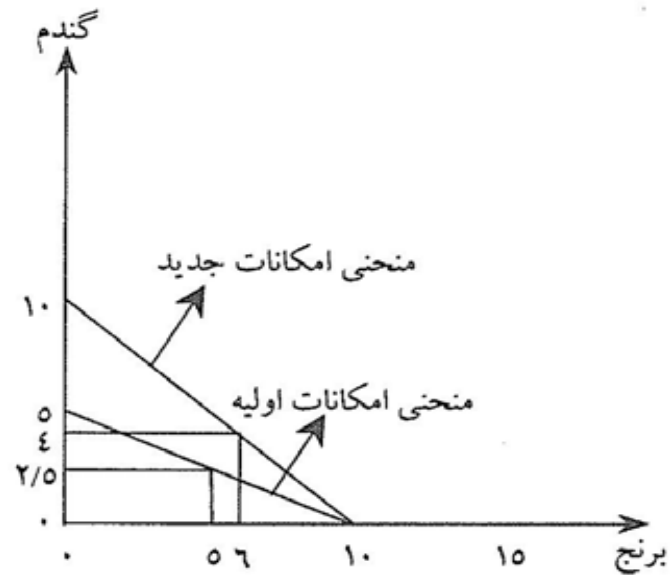
نمایش برتري نسبي در توليد و تجارت خارجي

تایلند

حالت بدون مبادله	حالت مبادله
$x=7.5$	$x=7.5$
$y=10$	$y=11$
17.5	18.5

کره جنوبی

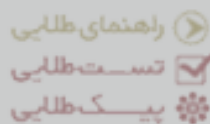
حالت بدون مبادله	حالت مبادله
$x=0$	$x=6$
$y=2.5$	$y=0$
7.5	10

در حالت اول يعني بدون انجام مبادله يعني بين دو کشور، تایلند مي تواند 10 تن گندم و

7/5 تن برنج توليد نمايد يعني اينکه به 17/5 تن از اين دو کالا دست مي يابد. در حالت

دوم يعني توليد تخصصي و انجام مبادله تایلند به 11 تن گندم و 7/75 تن برنج يعني جمعاً

18/75 تن از هر دو کالا دست مي يابد که بيش تر از حالت اول مي باشد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

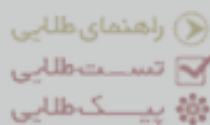
کره جنوبي هم در حال تاول توانايي توليد $2/5$ تن گندم و 5 تن برنج را داشته که جمع

آنها $7/5$ تن مي شود در حالي که در حالت نوم با روي آوردن به توليد تخصصي و مبادله

با تایلند به 4 تن گندم و 6 تن برنج يعني جمعا 10 تن از هر دو کالا دست پيدا مي کند که

بيش تر از حالت اول مي باشد. توجه داشته باشيم که تایلند در حالت دوم 15 تن گندم و

$3/75$ تن برنج توليد نموده است.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نظریه هکچر - اهلین

تئوری ریکاردو این نکته را مورد تاکید قرار می دهد که مزیت نسبی کشور ها در تولید و

تجارت کالاها ناشی از تفاوت در بهره وری آن هاست. این که آیا هند نسبت به ایران در

تولید برنج برتری دارد یا کشور غنا از رکه جنوبی در تولید کاکائو کارآمدتر است یا نه به

این بستگی پیدا می کند که این کشورها تا چه اندازه منابع خود را با بهره وری بالا به کار

می گیرند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هکچر در سال 1919 و اهلین در سال 1933 بر پایه بررسی های خود نظریه دیگری را در زمینه مزیت نسبی ارائه نمودند. این دو اقتصاد دان سوئدی چنین استدلال نمودند که مزیت نسبی از تفاوت در میزان بهره مندی کشورها از منابع ملی (عوامل طبیعی تولید) حاصل می شود. منظور آن ها از این عوامل به طور مشخص زمین و کار و سرمایه بود. کشورها از نظر میزان برخورداری از منابع طبیعی متفاوت هستند و در نتیجه هزینه های عوامل تولید آن ها هم متفاوت می گردد. هر چه یک عامل تولید فراوانتر باشد هزینه تامین آن هم کم تر خواهد بود.

بر پایه نظریه هکچر و اهلین کشورها کالاهایی را صادر می کنند که در تولید آن ها از عوامل تولید فروان کشور به میزان زیادی استفاده شده است و در مقابل کالاهایی را وارد می کنند که در تولید آن ها عوامل کمیاب آن کشور زیاد به کار رفته باشد. تئوری هکچر و اهلین کوشیده است تا الگوی تجارت بین الملل را آن گونه که در عرثه اقتصاد جهانی

مشاهده می کنیم توضیح دهد.

معماري - لئونتیف

استدلال لئونتیف این بود که بر اساس نظریه وفور عوامل با توجه به این که امریکا منابع مالی بیش تری نسبت به سایر کشورها در اختیار داشت انتظار می رفت که صادرکننده کالاهای سرمایه بر و در مقابل واردکننده کالاهای کاربر باشد. اما بر خلاف تصور مشاهده می شد که صادرات این کشور کم تر از وارداتش از کالاهای سرمایه بر تشکیل گردید هاند چون نتایج مطالعات لئونتیف با پیش بینی های نظریه هکچر - اهلین مغایرت پیدا می کرد آنرا معماری لئونتیف نامیدند.

نظریه سیکل عمر کالا

نظریه دوره عمر کالا در زمینه تجارت بین الملل در اواسط دهه 1960 بوسیله آقای

ریماند ورنون ارائه شده است .

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

بعقیده ورنون وجود يك بازار بزرگ و تقاضاي بالقوه زياد در امريكا شركت هاي صنعتي را به توليد و ابداع محصولا تجديد تشويق نموده است هم چنين بالا بودن هزينه نيرو كار در اين كشور شركت ها و موسسات توليدي را به نو آوريهاي ترغيب نموده كه منجر به صرفه جويي در هزينه هاي توليد گرديده است.

ارزیابی نظریه سیکل عمر کالا

این تئوری به طور آشکار انتقال برخی از صنایع پیشرفته و به بلوغ رسیده امریکا را به کشورهای که هزینه های مونتاژ و تولید کالاهای صنعتی در آن ها پایین است توضیح می

دهد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

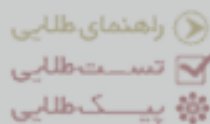

www.bookgolden.com

نظریه مزیت های پیشتاز بودن

تئوری جدید تجارت بین الممل در اوائل دهه 1970 مطرح شده است. توسعه این نظریه از آنجا آغاز می شود که اقتصاد دادن ها فرضیه بازدهی نزولی در زمینه تخصص گرایی را که در نظریان قبلی به آن اشاره شده بود مورد سوال قرار دادند. آن ها چنین استدلال نموده اند که در بسیاری از صنایع که امکان صرفه جویی مقیاس در آن ها زیاد است،

تخصص گرایی یا تولید تخصصی باعث افزایش بازدهی می شود.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نظریه پردازان جدید هم چنین استدلال نموده اند که به دلیل زیاد بودن مقدار هزینه های ثابت تولید و در نتیجه بالا بودن صرفه جویی های مقیاس، تقاضای جهانی تنها می تواند از تعداد معدودی شرکت ها در صنایع مختلف حمایت نماید. در صنعت هواپیما سازی و تولید هواپیماهای جت تجاری این وضعیت کاملاً مشاهده می شود.

نظریه

بر پایه تئوری هر کشور ممکن است تمرکز خود را بر تولید کالایی بگذارد که شرکت های تولید کننده آن کالا در آن کشور از نوع شکرت های پیشتازدر صنعت مربوطه تلقی شوند و از مزیت پیشتاز بودن برخوردار شده باشند. به بیان دیگر مزیت یا برتری که يك کشور در عرصه تجارت جهانی کسب می کند ناشی از موقعیت شرکت های تولید کننده آن کشور است که به دلیل پیشتاز بودن در صنعت مورد نظر از نوعی مزیت رقابتي و استراتژیک برخوردار شده اند.

به هر حال نظریه جدید اظهار می دارد که یک کشور ممکن است در صادرات یک کالا تسلط پیدا کند تنها به این دلیل که یک یا چند شرکت بزرگ و پیشتاز در صنعت مورد نظر در این کشور قرار دارند این تئوری با نظریه وفور عوامل تولید که بوسیله هکتچر و اهلین ارائه شده متفاوت می باشد.

البته باید توجه داشت که نظریه جدید با کلیت تئوری برتری نسبی ریکارد و مغایرت ندارد ولی با نظریه وفور عوامل تولید متفاوت است. به طور خلاصه می توان گفت که صرفه جویی مقیاس، تولید بهره برداری از منابع تولید را کار آمدتر می نماید و این موضوع شرکت های پیشتاز در صنعت را از نوعی مزیت برخوردار می سازد که بنوبه خود موجب برتری نسبی کشور مذکور در تولید و صادرات کالای مورد نظر می شود.

مزیت رقابت ملی

د رسال 1990 مایک پرتز از دانشکده مدیریت بازرگانی دانشگاه ها وارد نتایج یک تحقیق

گسترده را انتشار داد که هدف آن پاسخ به این سوال بود که چرا برخی کشورها یا ملت ها

در رقابت بین المللی موفق و برخی دیگر ناموفق بوده اند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تو آقاي پرتراينست كه در هر كشور چهار عامل اصلي محيطي را شكل مي دهد كه در آن شركت هاي محلي به رقابت پرداخته و اين عوامل موجب افزايش يا کاهش مزيت رقابتي كشور مورد نظر مي گردد.

← ماهیت تقاضای داخلی برای کالاهای خدماتی که بوسیله صنایع کشور تولید و عرضه می شوند.

← وجود صنایع مرتبط و حمایت کننده وجود و یا عدم وجود صنایع تامین کننده عوامل مورد نیاز موسسات صنعتی در کشور که البته دارای قدرت رقابتی بین المللی هم باشند.

← نوع استراتژی، ساختار و توان رقابتی شرکت های صنعتی و تجاری کشور.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

برخوردار بودن از منابع اقتصادي - طبيعي (وفور عوامل توليد)

برخوردار بودن از مواهب طبيعي - اقتصادي و عوامل توليد در كانون تئوري هکچر و

اهلين قرار دارد. اگر چه پر تر در اين زمينه دیدگاه خيلي جديدي ارايه نکرده اما کوشيده

است تا خصوصيات عوامل توليد را مورد تجزيه و تحليل قرار دهد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

عوامل پیشرفته

او بر این باور است که عوامل پیشرفته برای کسب مزیت رقابتی اهمیت زیادی دارند. معمولاً عوامل یا منابع اولیه و پایه ای به صورت طبیعی بوجود آمده و یا بوسیله طبیعت ارزانی شده اند اما عوامل پیشرفته حاصل سرمایه گذاری بوسیله افراد، شرکت ها و دولت ها می باشند. بنابراین سرمایه گذاری های دولتی در زمینه های آموزش پایه و عالی و نیز بهبود مهارت های عمومی و سطح دانش افراد جامعه و تشویق انجام تحقیقات پیشرفته در قلمرو آموزش عالی می تواند کیفیت عوامل پیشرفته را ارتقاء دهد.

شرایط تقاضا

پرتر نقشی را که تقاضای داخلی در ایجاد نیروی لازم برای مزیت رقابتی ایفا می کند دمورد تاکید قرار می دهد شرکت ها معمولاً بیشترین حساسیت را نسبت به نیازهای نزدیکترین مشتریان خود دارند. بنابراین مشخصات تقاضای داخلی در شکل دادن به نوع و اجزاء کالاهای تولید شده در داخل و تشویق نوآوری و کیفیت حائز اهمیت است.

صنایع مرتبط و حمایت کننده

سومین عنصر با اهمیت در ایجاد مزیت ملی برای يك صنعت وجود صنایع مرتبط و

حمایت کننده اي است که درمقیاس بین المللي داراي توان رقابتي هستند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

استراتژي و ساختار شرکت و رقابت در محیط

چهارمین عنصر کلی مزیت رقابتی ملی در مدل پرتز استراتژی، ساختار و حالت رقابتی

شرکت ها در داخل کشور می باشد. پرتز در این جا به دو نکته اصلی اشاره می کند. اول

این که کشورها با ایدئولوژیهای مدیریتی مشخص شناسایی می گردند که آن ها را در

کسب مزیت رقابتی ملی کمک می کند یا نمی کند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فصل دوم

جنبه های سیاسی و نقش دولت ها در تجارت بین الملل

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

ضرورت دخالت دولت در تجارت خارجي

دلایل اصلی برای پشتیبانی از دخالت دولت در بازرگانی خارجی را می توان بشرح زیر بیان نمود:

روابط اقتصادی و بازرگانی با دنیای خارج باید با خط مشی های سیاسی و الگویی روابط خارجی کشور و همسو و سازگار باشد و اگر احساس گردد که انجام امور تجارت خارجی بوسیله بخش خصوصی مانع این همسویی می گردد آنگاه ممکن است دولت تصمیم به ایفای نقش بگیرد.

واردات و صادرات کالاها و خدمات و جابجایی عوام تولید و تکنولوژی می تواند امنیت ملی کشور را تحت تاثیر قرار دهد. با درک این واقعیت هر گاه تسلط کامل بخش خصوصی بر بازرگانی خارجی با اهداف امنیت ملی تعارض پیدا کند دخالت و نظارت دولت در امور تجارت خارجی قابل توجیه می باشد.

مقدار واردات یا صادرات کالاها بر وضعیت عرضه و تقاضای آن ها در بازارهای داخلی اثر میگذارد و میتواند منجر به عدم تعادل و نوسانات شدید قیمت در این بازارها گردد. چون ممکن است بخش خصوصی صرفاً به خاطری سودآوری نسبت به تعادل بازار را و رفاه مصرف کنندگان جامعه احساس مسئولیت نکند دخالت دولت در این زمینه قابل قبول است.

افزایش صادرات يك کالا ممكن است موجب استخراج يا برداشت بي رويه از برخي منابع

ارزشمند يا کمیاب اقتصادي کشور گردد و در نتیجه صنایع و واحدهای توليدي داخلي را

در دسترسي به اين منابع يا عوامل توليد با مشکل روبرو نماید.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

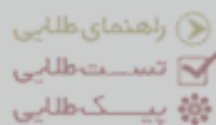

www.bookgolden.com

مبادله برخي از کالاها و خدمات با دنياي خارج با تندرستي و بهداشت جامعه ارتباط پيدا مي کند. اين موضوع در مورد واردات محصولات کشاورزي و مواد غذايي و دارويي و کالاهاي مرتبط با آن ها بيش تر مطرح مي شود.

برای بسیاری از کشورها به ویژه کشورهای کم تر توسعه یافته کسب در آمد ارزی و تعادل در بازار ارز يك هدف اقتصادي مهم تلقي مي شود. از آنجائیکه عرضه و تقاضاي ارز در کشور عمدتاً به مقدار یا ارزش صادرات و واردات آن بستگی دارد بنابراین ممکن است تحقق هدف مذکور ایجاب نماید که دولت نقش یا دخالت خود را در زمینه تجارت

خارجي گسترش دهد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تغییر در روند دخالت دولت ها

نقش و دخالت دولت ها در تجارت خارجي با انگیزه ها و هدف هاي مختلف و با به

کارگيري روش ها و ابزارهاي کمي و کيفي بدون اين که پيمان يا توافقى بين کشورها

بوجود آید تا سال هاي پس از جنگ جهانی دوم ادامه يافت.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

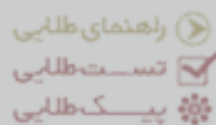

www.bookgolden.com

در پایان دهه 1940 برای اولین بار يك نهاد تجاري بين المللي به نام گات بر پایه توافق عمومي در مورد تعرفه و تجارت شکل گرفت. در چهارچوب اين نهاد گفتگوهاي زيادي بين كشورهاي عضو در راستاي قانونمند كردن دخالت هاي دولت ها و جلوگیری از گسترش سياست هاي حمايت گرايي و جنگ تعرفه ها انجام گرفت.

در يکي از اين دوره هاي مذاکره که تا سال 1995 ادامه يافت تعداد 120 کشور به پيمان
جديدتري دست يافتند که بر پايه آن سازمان جهاني تجارت يعني WTO تاسيس گرديد. اين
نهاد اقتصادي جديد بر اساس همان اصول و منشور گات GATT طراحي شده اما تکامل
يافته تر از آن است و تعداد بيش تري از کشورها اعم از توسعه يافته صنعتي و کم تر

توسعه يافته را در بر مي گيرد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اگر این نهاد جهانی بتواند با از میان برداشتن برخی مشکلات عمده که در راه است همکاری اکثریت کشورها را جلب نموده و به هدف های تعریف شده خود دست یابد آنگاه می توان انتظار داشت که موضوع دخالت دولت در بازرگانی بین المللی و سیاست گذاریهای یجا بند به تدریج کمرنگ شده و تجارت آزاد با توجه به شرایط امروز در

عرصه جهانی استقرار یابد.

روش هاي و ابزارهاي سياست گذاري در تجارت خارجي

اين ابزارها شامل تعرفه هاي گمركي، سوبسيدها، سهميه ها و واردات، محدوديت هاي

داوطلبانه صادراتي، سياست هاي ضد دامپينگ و تدابييري اداري مي باشند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تعرفه هاي گمرکي

تعرفه نوعي ماليات غير مستقيم است که از واردات دريافت مي گردد. اين ماليات که حقوق يا عوارض گمرکي هم ناميده مي شود به دو روش محاسبه و دريافت مي گردد:

■ تعرفه معين

■ تعرفه نسبي (نسبت به ارزش کالا)

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

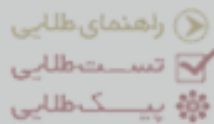
www.bookgolden.com

تعرفه معين

اين تعرفه به عنوان يك مبلغ ثابت براي هر واحد كالاي وارداتي محاسبه مي شود به

عنوان مثال براي يك تن تير آهن وارداتي 200/000 ريال يا براي يك حلقه لاستيك

تراكتور 100/000 ريال به صورت ثابت دريافت مي گردد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

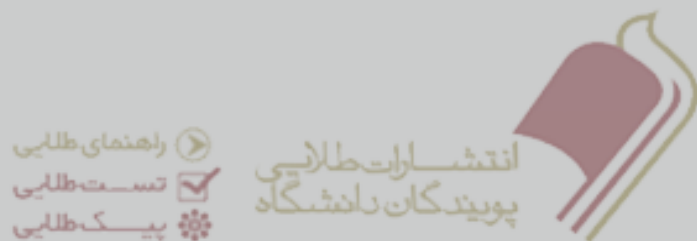
تعرفه نسبي

که به عنوان درصدي از ارزش کالاي وارداتي وصول مي شود. به عنوان مثال 30%

ارزش يك اتومبيل وارداتي به عنوان تعرفه دريافت مي گردد اين روش بيش تر در مورد

آن دسته از کالاهاي وارداتي که داراي انواع مختلف با ارزش هاي متفاوت مي باشند به

کار مي رود.

www.bookgolden.com

آثار برقراري تعرفه گمرکي را مي توان به صورت زير برشمرد

🔧 وصول تعرفه به نفع دولت تمام مي شود زيرا به افزايش درآمدهاي عمومي

مي انجامد.

🔧 براي توليد کنندگان داخلي درآمد و سود بيش تري ايجاد مي کند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

▪

مصرف کنندگان جامعه زیان می بینند زیرا مجبور می شوند برای خرید کالاهایی که بر ورود آن ها حقوق گمرکی وضع شده پول بیش تری بپردازند. بدیهی است که این اقدامات باعث پایین آمدن سطح رفاه مصرف کنندگان جامعه می شود.

اقتصادی کالاان جامعه با نوعی زیان روبرو می شود که می توان آنرا فرصت از دست رفته برای اقتصاد ملی دانست. با این فرض که کالای وارداتی در کشورهای خارج ارزانتر تولید می شود و با صرف مبالغ کم تری می توان آنرا وارد نمود تحمل هزینه های بیش تر برای تولید آن ها در داخل نوعی هزینه فرصت برای کشور ایجاد می کند.

نمودار زیر پیامدهای برقراری تعرفه گمرکی برای گروه های مختلف اجتماعی را نشان

می دهد.

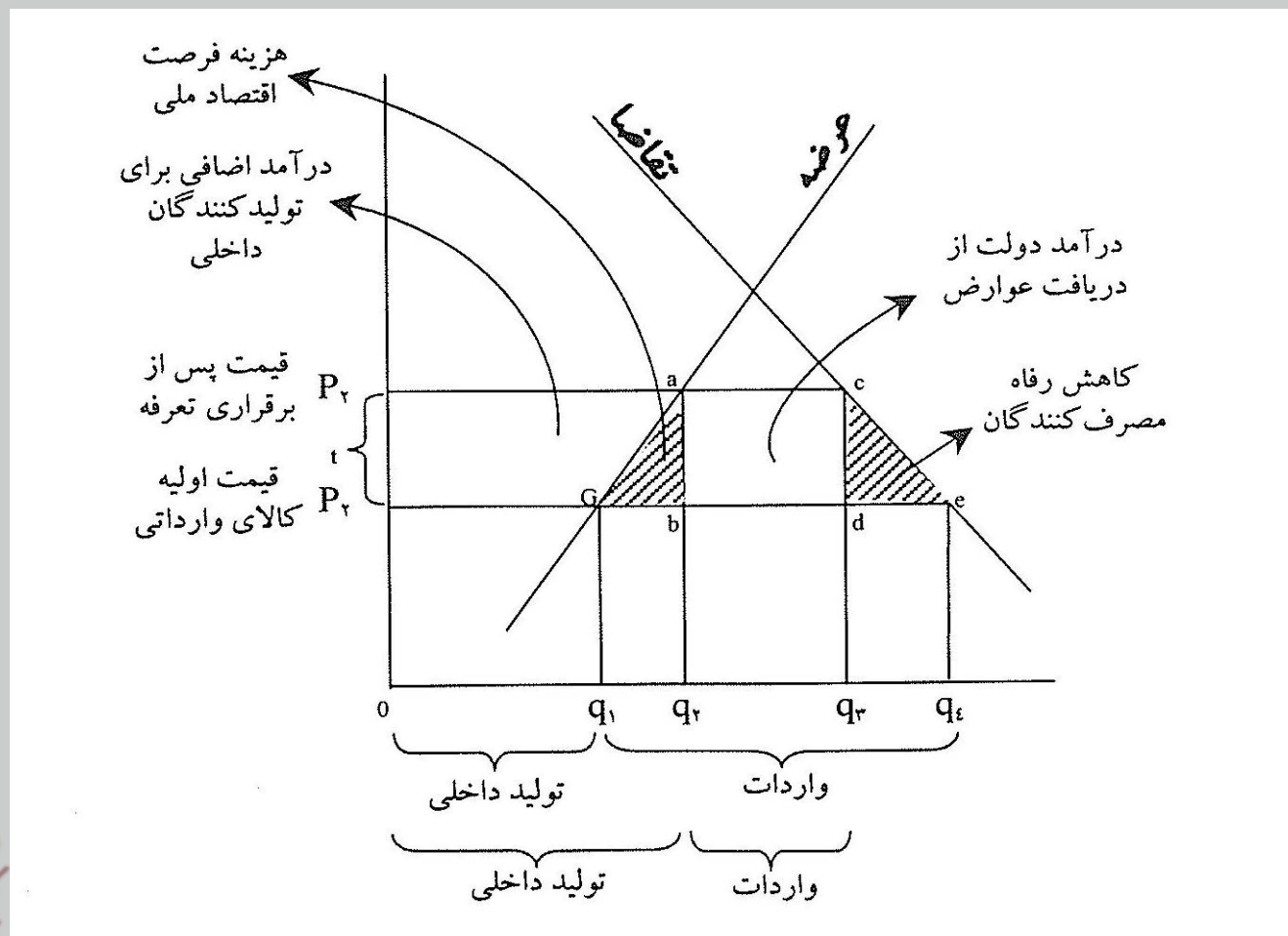
راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

پیامدهای دریافت حقوق و عوارض گمرکی برای جامعه

سوبسیدها (یارانه ها)

یارانه پرداختی است که از طرف دولت به افراد، گروه های اجتماعی و یا موسسات تجاری و صنعتی کشور پرداخت می شود. یکی از گونه های این یارانه ها پرداختی است که به تولید کنندگان داخلی انجام می گیرد و می تواند به صورت یارانه نقدی، وام های کم بهره، معافیت های مالیاتی و سهم شدن دولت در سرمایه شرکت های داخلی باشد.

در کشورهای کم تر توسعه یافته مانند ایران هم سیاست اعطای یارانه به تولید کنندگان در راستای افزایش صادرات متداول می باشد. با توجه به همه مشکلات اقتصادی و نارسایی هایی که در عرصه بازار و صنعت در این کشورها وجود دارد دولت ها اعطای یارانه را روشی موثر برای تشویق صادرات تلقی نموده اند.

سهمیه بندی واردات

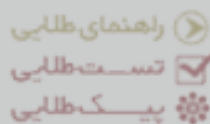
تعیین سهمیه برای واردات نوعی دخالت مستقیم دولت در امر واردات است. استفاده از

این ابزار بدین گونه است که دولت با توجه به شرایط اقتصادی و تجاری کشور به منظور

پشتیبانی از صنایع داخلی، جلوگیری از خروج ارز و برقراری تعادل در تراز بازرگانی

برای ورود کالاهای خاصی سهمیه تعیین می کند. به بیان دیگر دولت حداکثر مقدار از یک

کالا را که مجاز به ورود به کشور است تعیین و اعلام می کند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

سهمیه بندی در راستای توسعه ظرفیت های داخلی

سهمیه بندی سیاستی است که بر اساس بر اساس آن کشور وارد کننده يك کالا مقرر مي دارد که بخش مشخصی از کالا در داخل کشور تولید گردد. این سهمیم یا بخش یا به صورت فیزیکی و مقداری بیان می شود مثلاً مقرر می گردد که 060% از قطعات کالای وارداتی باید در داخل تولید شود.

دامپینگ

در قلمرو و تجارت بین املل دامپینگ به معنای فروش کالا در يك بازار خارجي به قیمتي

پائينتر از هزنيه هاي توليد آن و كم تر از ارزش منصفانه بازار میباشد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

سیاست های ضد دامپینگ

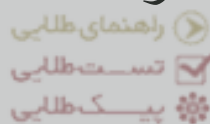
شرکت های بازرگانی ممکن است مازدا تولیدات خود را با روش دامپینگ در بازارهای

خارجی سرازیر نمایند که در این حالت وجود مازاد تولیدی استفاده از این روش را توجیه

می کند. گاهی اوقات هم شرکت های تولید کننده در یک کشور ممکن است بخش عمده ای

از سود حاصل از فروش در بازار داخلی را برای جبران زیان ناشی از دامپینگ در بازار

خارجی اختصاص دهند با این هدف که رقبا را در بازار خارجی از میدان خارج سازند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

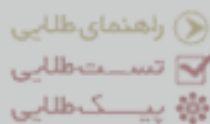
سیاست های اداری

علاوه بر روش ها و ابزارهای رسمی و تعریف شده که در قلمرو سیاستگذاری تجاری

به کار می روند گاه برخی سیاست ها یا شیوه های اداری و غیر رسمی نیز در

کشورها مورد استفاده قرار می گیرد این شیوه های در واقع نوعی مقررات بروکراتیک

هستند که ورود کالاهای خارجی را با مشکلات اداری روبرو ساخته یا آنرا کند مینمایند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

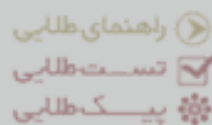

www.bookgolden.com

معایب سیاست های محدود کننده واردات

به کارگیری سیاست های محدود کننده واردات مزایایی برای کشورها دارد اما نباید پیامدهای منفی آن ها را نادیده گرفت. جلوگیری از واردات در بسیاری موارد باعث افزایش قیمت کالای وارداتی و قیمت قطعات مورد نیاز صنایع داخلی می گردد که در نهایت باعث افزایش هزینه های تولید و کاهش توان رقابتی این صنایع در عصر جهانی

شدن می گردد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

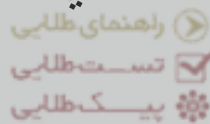

www.bookgolden.com

امنیت ملی

از دیدگاه دولت ها حمایت از صنایع که برای امنیت ملی اهمیت دارند امری ضروری است. در این زمینه صنایعی که فعالیت آن ها به دفاع و امنیت کشور ارتباط پیدا می کند مانند صنایع هوا- فضا، الکترونیک، کامپیوتر مدارهای نیمه هادی و صنایع بخش انرژی و نظایر آن ها معمولاً از پشتیبانی دولت برخوردار می گردند وجود ادامه حایت و توان

رقابتي این گونه صنایع برای دولت با اهمیت است زیرا تامین کننده بخشی از کالاهای

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

مورد نیاز امور دفاعی و نظامی کشور می باشند.

مبارزه تجاري

از جميه رفتارهايي كه در عرصه تجارت بين الملل متداول شده استفاده از اين سياست ها به عنوان يك اهرم سياسي در تنظيم روابط بازرگاني با دنياي خارج مي باشد اگر چه ممكن است اين گونه رفتارها با اخلاقيات در تجارت سازگار نباشد اما به هر حال بوسيله گروههاي از دولت مردان و دست اندر كاران بازرگاني بين الملل پذيرفته شده است.

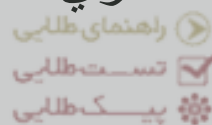
حمایت از مصرف کنندگان

امروزه در اکثر کشورها مقررات و سیاست های تجاری در زمینه های تولید، واردات و عرضه محصولات خاصی که با سلامت و رفاه جامعه سروکار دارند وضع شده است هدف از به کارگیری این سیاست ها جلوگیری از ورود و مصرف کالایی است که برای تندرستی جامعه زیان آور می باشند.

پیشبرد هدف های سیاست خارجی

البته استفاده از این سیاست ها معمولاً برای کشورهای که از قدرت اقتصادی زیادی برخوردار بودند بیش تر امکان پذیر بوده است. در نظر گرفتن امتیازات تجاری و یا برقرار نمودن مجازاتهای اقتصادی برای يك کشور خاص از نمونه های متداول در این زمینه می باشد. کشورهای قدرتمند معمولاً برای جلب همکاری سیاسی کشورهای دیگر و

یا برای تشویق آن ها به پیروی از يك خط مشی بین المللی از درجه سیاست گذاری

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

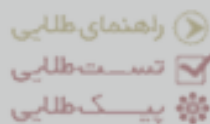
www.bookgolden.com

بازرگانی وارد شده اند.

نظریه صنایع نوپا

حمایت از صنایع نوپا یکی از قدیمترین نظریاتی است که در تائید دخالت دولت در بازرگانی خارجی ارایه شده است این نظریه برای یاولین بار بوسیله الکساندر همیلتون در سال 1792 مطرح گیدد. بر پایه این استدلال بسیاری از کشورها در حال توسعه در زمینه تولید کالاها از مین رقابتی بالقوه برخوردارند اما صنایع آنها به خاطر نوپا بودن

در سال های اولیه نمی تواند با صنایع جا افتاده کشورها صنعتی رقابت نماید.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

بنابراین این بمنظور فراهم نمودن فرصت مناسب برای این صنایع نوپا که بتوانند روی پای خود ایستاده و توانمندی لازم را کسب کنند دولت‌ها می‌توانند با استفاده از روش‌ها و ابزارهایی مانند وضع کردن تعرفه گمرکی، سهمیه بندی واردات و پرداخت سوبسید و سایر روش‌های مشابه حداقل در یک دوره کوتاه از این صنایع حمایت کنند تا توانایی

روبرو شدن با رقابت بین‌المللی را بدست آورند.

انتقادات نسبت به دخالت دولت در امر حمایت از صنایع نوپا

❖ علی رغم پشتیبانی که از این نوع سیاست ها بعمل آمده باید گفت که برخی از اقتصاددان ها به گونه ای انتقادی به آن ها نگریده و دو نکته مهم را مورد تاکید قرار داده اند.

❖ اجرای سیاست های حمایتی تنها هنگامی قابل توجیه است که بتواند به افزایش کارایی صنعت بیانجامد. در حالی که تجربیات کشورها حاکی از اینست که اجرای این سیاست ها در بسیاری موارد برای افزایش کارایی صنایع نوپا اثر بخش نبوده است.

لزوم حمایت دولت با این فرضیه مطرح شده است که صنایع نوپا توانایی دریافت وام و اعتبار از بازارهای آزاد سرمایه را برای انجام سرمایه گذاری های دراز مدت موثر ندارند و به پشتیبانی مالی دولت نیازمندند.

سیاست تجاری استراتژیک

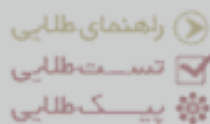
بحث سیاست تجاری استراتژیک بوسیله نظریه پردازان جدید ارائه شده است بر پایه این

نظریه در آندسته از صنایعی که بازار جهانی تنها برای چند شرکت بزرگ و توانمند

فرصت های جذاب تولید و فروش فراهم می سازد یک کشور در حالتی می تواند صادر

کننده عمده باشد که شرکت هایش از مزیت پیشتاز بودن برخوردار باشند. در این زمینه

معمولاً شرکت بوئینگ به عنوان یک نمونه مطرح می شود.

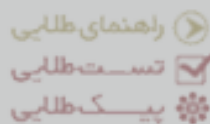
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

پیدایش نظام تجارت جهانی

از مباحثی که تا کنون بدان پرداخته شده چنین بر می آید که نظریات و استدلال های فراوانی در تائید تجارت آزاد بوسیله اقتصاددان ها و تحلیل گران بازرگانی بین الملل ارایه شده است. اگر چه بسیاری از دولت ها نیز از منافع و پیامدهای مثبت بازرگانی آزاد در يك محیط رقابتي آگاه می باشند اما حاضر نیستند که به طور يك جانبه و بسادگی موانع

تجاری کشور خود را کاهش داده یا از میان بردارند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

علت این عدم تمایل اینست که نگران آنند که سایر دولت ها اقدام مشابه انجام نداده و به
اجرای سیاست های حمایتی خود ادامه دهند بنابراین یکی از مشکلات اصلی در این زمینه
نبودن اعتماد بنی دولت ها است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

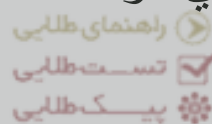

www.bookgolden.com

سال هاي پيش از بحران بزرگ

ارايه نظريات موافق تجارت آزاد به ديده گاه هاي آدم اسميت و رڪارد و درسال هاي پاياني قرن هيچدهم باز مي گردد. از نظر عملي انگلستان اولين كشوري است كه تجارت آزاد را به عنوان يك سياست كلان پذيرفته است. پيش از آن قانون ذرت بوسيله پارلمان اين كشور تصويب شده بود كه بر پايه آن دولت تعرفه هاي سنگيني در برابر واردات ذرت وضع

كرده بود كه هدف هاي آن حمايت از كشاورزان ذرت كار و نيز كسب درآمد براي دولت

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

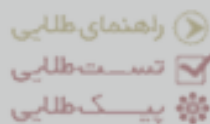
www.bookgolden.com

بود.

تجارت آزاد در انگلیس

و نمایندگان به برقراری تجارت آزاد رای دادند. این سیاست تا حدود هشتاد سال بعد بوسیله انگلستان ادامه یافت، اگر چه بسیاری از کشورهای طرف مبادله اصول بازرگانی آزاد را رعایت نمی کردند. انگلستان با اتکاء به قدرت سیاسی و اقتصادی خود ترجیح می داد که بین روش را ادامه دهد زیرا گرایش به سیاست های حمایتی و محدود کننده که می

توانست زمینه ساز جنگ تجاری و شد در نهایت به زیان این کشور تمام می شد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

با پدیدار شدن رکود بزرگ اقتصادی (1928-32) که از ایالات متحده امریکا آغاز شد و
آنگاه به اروپا و سایر کشورها گسترش یافت انگلستان هم مجبور به کنار گذاردن سیاست
بازرگانی آزاد گردید.

دوره پس از جنگ جهانی دوم - پیدایش گات

با توجه به این که آثار بحران اقتصادی 1930 به تدریج کمرنگ شده بود و نیز به خاطر

نتایج جنگ که به سود آمریکا تمام شد دولتمردان این کشور بسوی اندیشه تجارت آزاد

گرایش یافته و با تشویق سایر کشورها اقدام به برپایی گات نمودند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هدف از تشکیل سازمان گات

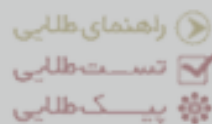
این نهاد اقتصادی در سال 1947 بر پایه موافقت عمومی اعضاء در مورد تعرفه و

تجارت تاسیس گردید. گات نوعی پیمان چند جانبه بود که هدف آن آزاد نمودن بازرگانی

بین المللی و حذف موانع تجاری مانند تعرفه ها ، سوبسیدها و سهمیه بندیهای واردات و

نظایر آن بوده است. اعضاء اولیه این سازمان 19 کشور بودند که این تعداد تا هنگام

جایگزین شدن سازمان جهانی تجارت در سال 1990 به 120 کشور افزایش یافت.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تحولات دهه 1980

در خلال سال های دهه 1980 و اوایل 1990 به خاطر بروز مشکلات و نوسانات اقتصادی گرایش به سیاست های حمایت گرایی در میان کشورها افزایش یافته و نظام تجارت جهانی و گات با فشارهای بیش تری روبرو شدند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تحليل گران سه عامل را در ايجاد اين شرايط موثر دانسته اند

➤ پيشرفت هاي شگرف اقتصادي ژاپن و نفوذ گسترده آن در بازارهاي جهاني زمينه را

براي واکنش ساير کشورها و از جمله ايالات متحده امريکا فراهم نمود. اين واکنش ها

اغلب به صورت افزايش موانع تجاري در برابر واردات کالاهاي ژاپني در کشورهاي

صنعتي رقيب نمودار مي گرديدند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

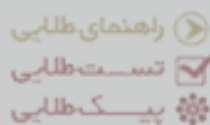
✚ امریکا به عنوان بزرگ ترین اقتصاد جهان در دهه 1980 اغلب با کسری های زیاد

در تراز بازرگانی خارجی روبرو بود و کسری تجاری آن در رابطه با ژاپن هم در حال

افزایش بود. بدیهی است که وضعیت تراز بازرگانی و عدم تعادلهای تجاری و مالی کشوی

مانن امریکا بر اقتصاد جهانی و سیستم تجارت بین الملل تاثیر گذاشته و سازمان های بین

الملل را نیز با فشارهایی روبرو می سازد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

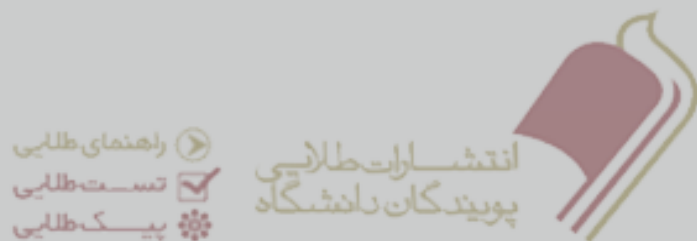
www.bookgolden.com

✚ بسیاری از کشورها با به کارگیری روش های خاصی گات را دور می زدند. انجام

مذاکرات دوجانبه و توافق بر سر مقدار صادرات و واردات و به ویژه استفاده از روش

محدودیت های داوطلبانه صادراتی بوسیله دولت ها کاربرد موانع تجاری را افزایش داده

موجبات تضعیف گات را هم فراهم می نمودند.

www.bookgolden.com

مذاکرات دور ارو گوئه

در برابر روند فزاینده حمایت گرایي که به آن اشاره شد اعضاء گات در مذاکرات دور

ارور گوئه کوشیدند تا در زمینه کاهش تعرفه هاي تصمیماتي جدي اتخاذ نمایند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

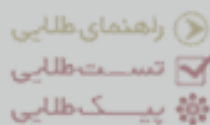
موارد مهم موافقت نامه دور اروگوئه را می توان بشرح زیر بیان نمود:

• میزان تعرفه گمرکی برای کالاهای صنعتی بیش از یک سوم کاهش یابد.

• یارانه های پرداختی به محصولات کشاورزی به مقدار زیادی کاسته شود.

• مقررات مربوط به تجارت منصفانه و دسترس کشورها به بازارها که در مورد کالا

ها به کار میرفت به خدمات هم تسری پیدا کند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

📌 موضوع حمایت از مالکیت معنوی، حق امتیاز، حق چاپ، حق استفاده از نام تجاری و نظایر آن نیز در قلمرو قوانین و مقررات گات قرار گیرد.

📌 موانع تجاری از جمله تعرفه های گمرکی در برابر واردات منسوجات در يك دوره 10 ساله به میزان قابل توجهی کاهش پیدا کند.

📌 نهادی رسمی و قدرتمند به نام سازمان جهانی تجارت تاسیس گردیده و مسئولیت نظارت بر اجرای مقررات و سیاست های گات به او سپرده شود. بویندگان دانشگاه

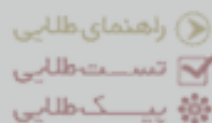
جایگاه خدمات و دارایی های معنوی

تا پیش از دور ارو گوئه مقررات گات تنها در مورد کالاهای صنعتی و کشاورزی اعمال میشد. افزایش روز افزون سهم خدمات در بازرگانی بین المللی اعضاء گات را بر آن داشت که خواستار آن شوند که خدمات نیز تحت پوشش نظارتی این سازمان درآید.

کارآمد شدن جنبه های اجرایی و نظارتی

در مذاکرات ارو گونه شفاف سازی مقررات با تقویت فرایند های تصمیم گیری و برپایی يك سازمان جهانی با قدرت اجرایی بیش تر در راستای آزاد سازی تجارت مورد توجه قرار گرفت. از دیدگاه دولتمردان كشوره اي صنعتی كه از صادر كنندگان عمده كالاها و خدمات محسوب میشوند تقویت جنبه های اجرایی و نظارتی گات می توانست به رشد

اقتصاد جهانی و توسعه تجارت بین المللی بیانجامد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

دیدگاه های مربوط به مذاکرات ارو گوئه

دیدگاه کسانی که از تقویت و توسعه گات پشتیبانی نموده و در مذاکرات ارو گوئه هم بر آن تاکید کرده اند اینست که با وجود این سازمان جهان در وضعیت بهتری خواهد بود. در صورت فقدان و یا تضعیف گات ممکن است کشورهای جهان در يك جنگ تجاري درگیر شده که پیامد آن نیز يك رکود شدید باشد.

نگهبانی در قلمرو تجارت جهانی

یکی از امیدهای برپاکنندگان سازمان جهان تجارت این بود که مکانیسم‌های اجرایی و نظارتی که این سازمان می‌تواند در اختیار داشته باشد امکان اجرایی موثرتر مقررات بازرگانی بین‌الملل، تشویق تجارت آزاد، گسترش تجارت خدمات و برقراری نظم و امنیت را بیش از گذشته فراهم نماید.

موافقت هاي تجاري در زمينه صنعت ارتباطات

مذاكرات نهايي گات دامنه مقررات وسياست هاي اين سازمان را به تجارت خدمات گسترش داد و آزاد سازي و توسعه تجارت خدمات را به عنوان يكي از هدف هاي WTO مطرح نمود. يكي از صنايع يا بخش هايي كه در اين قلمرو مورد توجه قرار گرفت. ارتباطات از راه دور بود.

استدلالهاي جلب موافقت كشورهاي عضو

■ با جدیت به دنبال جلب موافقت کشورهای عضو بودند. در این جا به برخی از استدلال های مطرح شده اشاره می کنم.

■ سرمایه گذاری خارجی و افزایش رقابت در صنعت ارتباطات راه دور به نوسازی و مدرن شدن شبکه های تلفن در سراسر جهان کمک نموده که این خود به افزایش کیفیت خدمات ارتباط تلفنی می انجامد.

رقابتي شدن بازار خدمات ارتباطي موجب کاهش قيمت ها و افزايش قدرت خريد مصرف

کنندگان اين خدمات در همه کشورها مي شود. در اين زمينه برخي از برآوردها نشان مي

داد که حذف انحصار و ايجاد رقابت در اين بازار قيمت مکالمات تلفني راه دور را تا

80% کاهش خواهد داد.

تجارت کالاها و خدمات تا حد زيادي به جريان اطلاعات و مرتبط شدن فروشنده و خريدار بستگي دارد. بنابر اين کاهش قيمت خدمات ارتباطي و بهبود كيفيت آن انجام فعاليت هاي بازرگاني بين المللي را ارزانتر نموده و باعث افزايش حجم آن مي گردد.

موافقت هاي مربوط به خدمات مالي

پس از اين كه WTO در زمينه دستيابي به موافقت نامه تجاري در صنعت ارتباطات راه

دور موفقيت كسب نمود آزاد سازي صنعت خدمات مالي جهاني را مورد توجه قرار داد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

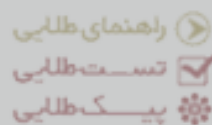
آینده سازمان جهانی تجارت و برخی مسایل حل نشده

سازمان جهانی تجارت در راستای تحقق هدف های خود هنوز با برخی مسایل جدی

روبرو است که باید برای حل و فصل آن ها تلاش نماید. در این زمینه می توان به چهار

موضوع مهم اشاره کرد که عبارتند از: محیط زیست، حقوق کارگران، سرمایه گذاری

مستقیم خارجی و دامپینگ.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فصل سوم

پیدایش تشکل های اقتصادی در جهان

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

عوامل موثر بر ادغام اقتصادي و سياسي کشورها

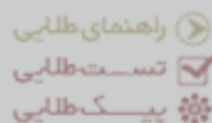
عوامل چندي کشورها را به همکاري اقتصادي و توسعه روابط بازرگاني و ايجاد تشکل

هاي تجاري تشويق مي نمايند که شامل: اشتراك فرهنگي، زبان مشترک، تاريخ مشترک،

هم مرز بودن، همسايه بودن، منافع مشترک و نظاير آن مي باشد. اين عوامل و مشخصه ها

زمينها براي کاهش موانع تجاري و توسعه مبادلات بازرگاني در راستاي دستيابي به

منافع متقابل بين کشورها فراهم نموده است.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فرهنگ مشترك

مردمان كشورهايي كه در همسايگي يكديگر قرار دارند و يا در يك دوره زماني زير پوشش حكومت واحدي بوده اند معمولاً از نظر زبان، سنت هاي اجتماعي، آداب و رسوم و مذهب داراي تشابهات زيادي هستند. اين وضعيت در بسياري از مناطق جهان ديده مي شود همچنانكه در خاورميانه و آفريقياي شمالي زبان عربي و دين اسلام رايج بوده و زندگي روزمره مردم و نيز محيط بازرگاني كاملاً تحت تاثير اين دو عامل قرار گرفته است.

سابقه تسلط نظام‌های سیاسی در يك منطقه

در دوره‌هایی از تاریخ با شکل‌گیری يك نظام سیاسی مقتدر تعدادی از کشورها یا جوامع در يك منطقه زیر چتر حکومت واحدی درآمده و با گذشت زمان، یکسانی فرهنگی در میان مردمان آن منطقه بوجود آمده است. تسلط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی اتحاد شوروی سابق بر منطقه وسیعی از اروپای شرقی و آسیای شمالی موجب گسترش زبان روسی و بسیاری از جلوه‌های فرهنگی و اقتصادی نظام سوسیالیستی در کشورها این منطقه گردید.

نزدیکی جغرافیایی کشورها

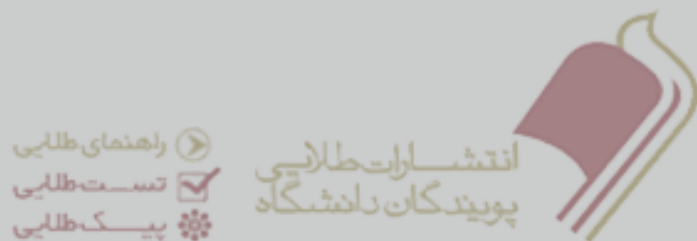
نزدیکی منطقه ای نیز یکی از عوامل مهم زمینه ساز برای توسعه همکاری های اقتصادی

بین کشورها بشمار می آید. اگر چه هم مرز بودن و همسایگی الزاماً از پیش نیازهای

شکل گیری اتحادیه های اقتصادی نیست اما به خاطر این که می تواند نقش موثری در

ارتباطات و حمل و نقل بین دو کشور داشته باشد به پیدایش مشارکت های اقتصادی منطقه

ای کمک می کند.

www.bookgolden.com

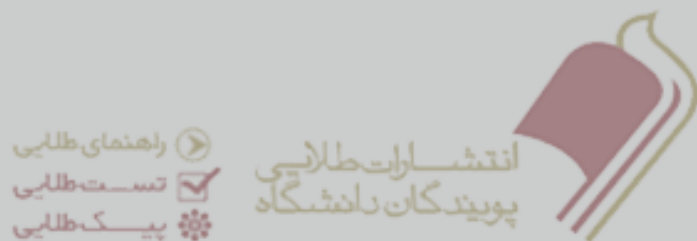
ویژگی های اقتصادی

بررسی های انجام گرفته نشان می دهد که کشورهای که از نظر سطح توسعه اقتصادی

شبهت بیش تری به یکدیگر دارند در تاسیس نهادهای اقتصادی مشترک و استمرار فعالیت

آن ها نسبت به کشورهای که تفاوت های اقتصادی آن ها زیاد است موفقیت بیش تری

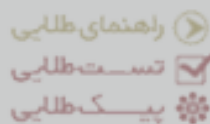
کسب نموده اند.

www.bookgolden.com

هنگامي که چندین کشور با وضعیت اقتصادي متفاوت به تشکیل اتحادیه مي پردازند معمولاً اعضاء قدرتمند و بزرگ مجموعه در فرآیند این همکاری هاي منافع بیش تري بدست آورده که در واقع بخشي از آن به قیمت زیان اعضاء کوچک و وضعیت حاصل مي گردد. این گونه پیامدها موجب مي شود که کشورهای کوچک عضو تمایل چندانی به ادامه

فعالیت هاي مشترك اقتصادي نداشته باشند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

ویژگی های مشترک اقتصادی اعضا

مطالعات انجام شده نشان می دهد که موفقیت بازار مشترک یا اتحادیه اروپا بیش از هر چیز مرهون ویژگی های مشترک اقتصادی اعضاء آن می باشد که از موارد عمده آن می توان مشخصه های زیر را برشمرد:

◀ وجود یک زیر بنای صنعتی توسعه یافته و نرخ بهره وری تولیدی بالا که به یک تولید ناخالص داخلی سرانه قابل توجه انجامیده است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

وجود يك زير بنايي پيشرفته و گسترده حمل و نقل و ارتباطات كه توسعه فعاليت هاي توليدي و تجاري و انجام مبادلات بازرگاني محلي و منطقه اي را امكان پذير نموده است.

وجود يك جامعه مصرف كننده مرفه كه توانايي و قدرت خريد كالاها و خدمات توليد شده

در سازمان هاي صنعتي و تجاري اروپا را به خوبي داراست.

پیدایش و تکامل اتحادیه اروپا

دو رویداد سیاسی زمینه تشکیل اتحادیه اروپا را فراهم نمودند: 1- خسارت های وارد شده به اروپای غربی در اثر دو جنگ جهانی و تمایل این کشورها به یک صلح پایدار 2- اراده کشورهای اروپایی برای حفظ موجودیت و استقلال خود در صحنه سیاسی - اقتصادی جهان.

طرح اروپاي واحد

در سال هاي پاياني دهه 1980 اروپا با دو رويداد بزرگ روبرو شده است اول فروپاشي نظام کمونيستي در اروپاي شرقي و دوم پذيرش طرح اروپاي واحد بوسيله اعضا اتحاديه اقتصادي اروپا. پايه اين طرح همه کشورهاي عضو متعهد شدند که در راستاي ايجاد بازار يکپارچه اروپا تلاش کنند.

طرح اروپاي واحد

✓ در مورد هدف هاي طرح اروپاي واحد بايد گفت که کشورهاي عضو و طرفداران سر سخت اين نظريه بر اجراي آن پافشاري نموده و مقرر گرديد که تا پايان دسامبر 1992 تحقق پيدا کند.

در راستای دستیابی به این هدف ایجاد تغییراتی بشرح زیر پیشنهاد گردید:

به منظور آسانتر انجام گرفتن تجارت در قلمرو اتحادیه همه کنترل‌های مرزی بین

کشورهای عضو از میان برداشته شود.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

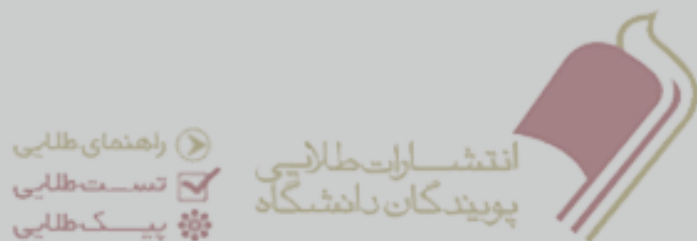
www.bookgolden.com

در زمینه استاندارد های مربوط به کالاها اصل به رسمیت شناختن متقابل بوسیله اعضاء

پذیرفته شود. یعنی این که استاندارد دی که در یکی از کشورهای اتحادیه تعیین شود به

شرطی که با اصول اساسی بهداشت و ایمنی مغایر نباشد بوسیله سایر کشورهای عضو

نیز تایید گردد.

www.bookgolden.com

❖ موانع رقابت در صنعت بانکداری و بیمه در قلمور اتحادیه اروپا برداشته شود تا به

کاهش قیمت ها و هزینه های خدمات مالی و بیمه از جمله نرخ بهره و ارم ها بیانجامد.

❖ کلید محدودیت های مربوط به انجام معاملات ارزی بین موسسات تجاری و مالی

کشورهای عضو حذف گردد.

پیامدهای بازار یکپارچه اروپا

ایجاد بازار واحد اروپایی پیامدهای زیادی برای کشورهای عضو و سایر کشورهای جهان خواهد داشت. تحقق یافتن این هدف که به آزادی جریان تجارت و سرمایه گذاری در قلمرو اتحادیه اروپا می انجامد برای اعضاء منافع زیادی را به دنبال دارد.

اگر چه ممکن است برخی از صنایع ای سازمان های بازرگانی در سال های آغازین با فشارهای رقابتی ربه رو شده و مشکلاتی برایشان بوجود آید اما در درازمدت همه این سازمان ها از مزایای بالقوه یکپارچگی و آزادی تجارت بهره مند خواهند شد.

اتحادیه پولی اروپایی

اتحادیه پولی اروپا در سال 1992 بر اساس پیمان ماست ریخت تاسیس گردید. بر همین

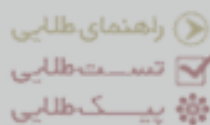
اساس بانک مرکزی اروپا، پول واحد اروپایی یعنی یورو و سیستم نرخ های ثابت ارزی

بوجود آمدند. البته ایجاد اتحادیه پولی به دلیل تقویت قابل ملاحظه مارک آلمان در سال

1992 با تاخیر روبرو شد.

تامین مالی طرح های بازسازی آلمان شرقی و تعیین نرخ بهره بالا برای سرمایه گذارتن خارجی باعث تقویت سریع مارک گردیده بود. این رویداد به اضافه رکوردی که در اروپا بوجود آمده بود منجر به بحرانی شد که ارزش پوند انگلستان و پزوتای اسپانیا را بسرعت کاهش داد. از دیدگاه کشورهای عضو در آن زمان به نظر میرسید که بانک مرکزی آلمان

قصد دارد بر اروپا تسلط پیدا کند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هم چنین این عوامل باعث شد که حمایت از یورو به ویژه در انگلستان برای مدتی کاهش یابد. در حال حاضر اعضاء اتحادیه اروپا به طور ضمنی اعضاء اتحادیه پولی اروپا هم محسوب می شوند که در آن يك بانك مركزي فعال، سیاست پولی مشترك، و واحد پولی مشترك وجود دارد. کشورهای که به عضویت کامل این اتحادیه پولی در آمده اند شامل فرانسه، آلمان، ایتالیا، بلژیک، لوگزامبورگ، هلند، اتریش، فنلاند، ایرلند، اسپانیا و پرتغال می باشند. این ها کشورهایایی هستند که در مرحله اول به اتحادیه اقتصادی و پولی اروپا پیوسته اند مجموعه آن ها را یورولند هم می نامند.

پیدایش یورو

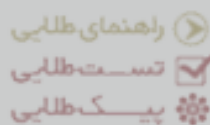
در دسامبر سال 1991 رهبران کشورهای عضو اتحادیه اروپا برای انجام تبادل نظر در

مورد آینده در شهر ماست ریخت هلند گرد هم آمدند. یکی از موضوعات مورد بحث ایجاد

یک واحد پولی اروپایی بود. اگر چه بسیاری از اقتصاددان ها بر این باور بودند که وجود

یک پول مشترک موجب تقویت روابط اقتصادی بین کشورهای عضو می گردد اما مخالفت

های از طرف برخی از اعضاء ابراز گردید.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

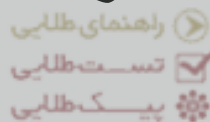

www.bookgolden.com

مخالفین یورو 156

یکی از دلایل عدم تمایل بعضی از کشورهای اتحادیه به ایجاد یک پول واحد این بود که در زمان انجام این مذاکرات شرایط اقتصادی آن ها چندان مساعد نبود و پول ملی آن هادر مقایسه با سایر کشورها در موقعیت مطلوبی قرار نداشت. به هر حال پس از تبادل نظر بین آن ها سرانجام 12 کشور عضو پیمانی را امضاء کردند که آن ها را متعهد می نمود

که تا سال 1999 پول واحد اروپا را بپذیرند. کشورهای انگلستان، سوئد، نروژ، دانمارک

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

و یونان در این مرحله پیمان مذکور را نپذیرفتند.

شرایط پیوستن به یورو

بر پایه پیمان ماستریخت کشورهای عضو برای پیوستن به منطقه یورو می بایست شرایط

زیر را تامین نمایند: نرخ تورم پائین، نرخ بهره بانکی پائین، نرخ تبدیل پول با ثبات و

بدهی های دولت یا بخش عمومی حداکثر تا 60% تولید ناخالص داخلی.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

موسسات اتحاديه اروپا

اتحاديه اروپا داراي چهار موسسه اصلي است كه وظائف و اعمايي شبیه حكومت كشورها

را انجام مي دهند. كميسيون اروپا، شوراي وزيران، پارلمان اروپا و دادگاه اروپا

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

کمیسیون اروپا

کمیسیون اروپا يك موسسه اجرايي است که اداره امور روزمره اتحاديه را به عهده دارد و تلاش هاي آن در راستاي هدف پياده شدن درست اصول پيمان رم انجام مي گيرد اعضا اين کمیسیون را نمايندگان کشورهاي عضو اتحاديه تشکيل مي دهند که معمولاً کشورهاي کوچکتر هر کدام يم نماينده و کشورهاي بزرگتر دو نماينده در اين موسسه دارند.

شورای وزیران

شورای وزیران نهاد اصلی سیاست گذاری این اتحادیه را تشکیل داده و تصمیمات با اهمیت در این شورا اتخاذ می گردد. اعضای این شورا از میان دولتمردان کشورها عضو برگزیده می شوند و ریاست آن هم به صورت دوره ای و برای مدت 6 ماه انتخاب می گردد.

وظایف مهم ریاست شورا

یکی از وظایف مهم ریاست شورا تهیه دستور کار و تعیین محل برگزاری جلسات است که می تواند بر روند فعالیت ها و آینده اتحادیه تاثیر زیادی داشته باشد. تعیین مقررات و رهنمودهایی که کشورهای عضو باید رعایت نمایند از وظایف شورای وزیران است که بخش از اقدامات قانونگذاری اتحادیه محسوب می گردد.

دادگاه عالی اروپا

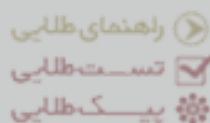
دادگاه عالی اروپا به عنوان نهاد قضایی اتحادیه بشمار میرود که می تواند به همه موارد و

دعاو یکه به مفاد پیمان رم مربوط می گردد رسیدگی نماید. اختیارات این دادگاه فراتر از

دادگاه ها تک تک کشورهای اروپایی می باشد. با توجه به این که پیمان رم موضوعات

متنوعی را در بر می گیرد و این دادگاه به موارد زیادی رسیدگی نموده و حکم صادر می

کند میزان نفوذ آن در عرصه حقوقی در حال افزایش می باشد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اتحادیه کشورهای جنوب شرقی آسیا

این اتحادیه در سال 1967 تاسیسی گردید و در حال حاضر اعضاء آن شامل کشورهای :

مالزی، اندونزی، سنگاپور، تایلند، فیلیپین، لائوس، ویتنام، برونئی و میانمار می باشند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

کشورهای میانمار، لائوس و ویتنام که در سال های اخیر به این مجموعه پیوسته اند به دلیل وضعیت خاص اقتصادی و مشکلاتی که دارند فعالیت این اتحادیه را تا اندازه ای تضعیف نموده اند. هدف های اساسی این اتحادیه توسعه تجارت آزاد بین اعضا و گسترش همکاری در زمینه سیاست های صنعتی آن ها می باشد.

همكاري اقتصادي آسيا و اقيانوس آرام

پيمان همكاري اقتصادي آسيا و اقيانوس آرام به پيشنهاد استراليا در سال 1990 پايه گذاري شد. او پك در حال حاضر داراي 18 عضو از جمله كشورهايي با اقتصاد بزرگ مانند ايالات متحده آمريكا، چين و ژاپن مي باشد. اين كشورها بر روي هم در حدود نيمي از توليد ناخالص جهاني و 40% از تجارت بين المللي را در اختيار دارند.

موافقت نامه تجارت آزاد آمريكاي شمالي

در سال 1988 ايالات متحده امريكا و كانادا در زمينه يك پيمان تجارت آزاد به توافق

رسيدند هدف اين اتحاديه حذف همه تعرفه هاي گمركي در تجارت دو جانبه اين دو کشور

تا سال 1998 بوده است.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اتحادیه تجارت آزاد آمریکای شمالی

این اتحادیه در تاریخ اول ژانویه 1994 جنبه قانونی پیدا کرد. محتوای این پیمان شامل

موارد زیر است:

از میان برداشتن تعرفه گمرکی مربوط به 90% از کالاهایی که بین سه کشور

امریکا، کانادا و مکزیک مبادله می شود تا پایان یک دوره 10 ساله.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

• برداشتن اکثر تعرفه ها در مورد خدماتی که بین سه کشور جریان می یابد. به عنوان

مثال امکان دستیابی موسسات مالی به بازارهای مکزیکی تا سال 2000.

• حمایت از حقوق مالکیت معنوی

از میان برداشتن اکثر محدودیت های مربوط به سرمایه گذاری مستقیم خارجی بین کشورهای عضو. در این زمینه استثنائاتی در مورد صنایع انرژی و راه آهن مکزیك و شرکت های هواپیمایی و صنایع ارتباطی امریکا و کانادا در نظر گرفته شده است.

الزام در به کار بردن استانداردهای محیطی ملی که اساس علمی دارند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تشکیل دو کمیسیون تخصصی که از اختیارات لازم برای اعمال نظارت بر تصمیمات تجاری اتخاذ شده بویژه هنگامیکه جنبه های تدرستی و حقوق اجتماعی مطرح می باشند برخوردار باشند.

اتحادیه کشورهای آمریکای لاتین

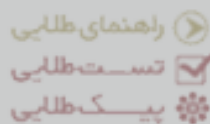
اتحادیه کشورهای آمریکای لاتین در سال 1980 به عنوان جایگزین اتحادیه قبلی یعنی

لافتا تشکیل گردید. منطقه تجارت آزاد آمریکای لاتین - لاتفا که در دهه 1960 تشکیل شده

بود به دلیل تفاوت ها و تعارض های اقتصادی و سیاسی در میان کشورهای عضو و

برخی از مشکلات مالی آن ها مانند بدهی های سنگین نتوانست به موفقیت دست یابد. و

به همین خاطر اتحادیه جدیدی بنام لائیا تاسیس گردید.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

در حال حاضر اعضاء اتحاديه لائيا شامل آرژانتين، بوليويا، برزيل، شيلي، كلمبيا، اکوارد، مکزيك، پاراگوئه، پرو، اورو گوئه و نزوئلا مي باشند. بر اساس مقررات و سياست هاي اين اتحايده کشورها عضو تشويق شده اند که در زمينه کاهش موانع تعرفه اي و غير تعرفه هاي به توافق هاي دو جانبه و چند جانبه دست يابند.

بازار مشترك جنوب و شرق آفريقا

بازار مشترك جنوب و شرق افريقا به دنبال يکپارچگي کامل اقتصادي است که در

چهارچوب آن جريان آزاد نيروي کار و سرمايه تا سال 2004 رفت و آمد آزاد اهالي اين

کشورها تا سال 2014 و ايجاد اتحاديه پولي تا سال 2035 امکان پذير مي گردد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

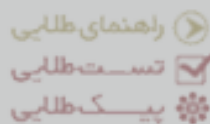
www.bookgolden.com

البته می توان انتظار داشت که با توجه به عدم ثبات سیاسی و اقتصادی در منطقه مذکور این سازمان با موانع سیاسی - اقتصادی زیادی در راه دستیابی به هدف های خود روبرو می گردد. مشکلاتی که کشورهای عضو با آن ها روبرو هستند شامل عدم پیروی جدی از سیاست کاهش تعرفه های و نگرانی های مربوط به درآمد های گمرکی آن ها می باشد.

جامعه اقتصادي کشورهاي غرب آفريقا

هدف از تشكيل اين نهاد يکپارچگي کامل اقتصادي کشورهاي عضو بوده است. در حال حاضر اعضا اين اتحاديہ مي کوشند تا در مورد موانع يا مشکلاتي که در راه فرآيند ادغام آن ها وجود دارد چاره اي باندیشند اين موانع عمدتاً به ناآرامي هاي اجتماعي ، تعارض هاي منطقه اي، عقب ماندگي اقتصادي و موضوع تسلط کشور نيجريه در گروه

مذکور مربوط مي باشند.

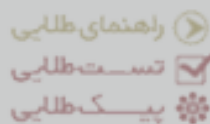
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نقش بانک جهانی

پس از جنگ جهانی دوم با توجه به نیاز به بازسازی ویرانیهای اروپا ایالات متحده همراه با سایر کشورهای شرکت کننده در کنفرانس پولی بر تن و و دز تصمیم به تاسیسی بانک بین المللی ترمیم و توسعه گرفتند.

ماموریت اولیه این سازمان کمک به تامین مالی برای بازسازی با روش اعطای وام ها کم بهره بود. پس از این که امریکا تصمیم گرفت در چهارچوب طرح مارشال برای بازسازی اروپا با روش اعطای وام های کم بهره بود. پس از این که امریکا تصمیم گرفت در چهارچوب طرح مارشال برای بازسازی اروپا به این کشورها مستقیماً کمک مالی نماید ماموریت بانک مذکور کم رنگ شد و از آن پس فعالیت خود را در زمینه اعطای وام به کشورهای کم توسعه یافته برای تامین مالی برنامه های توسعه اقتصادی این کشورها متمرکز نمود.

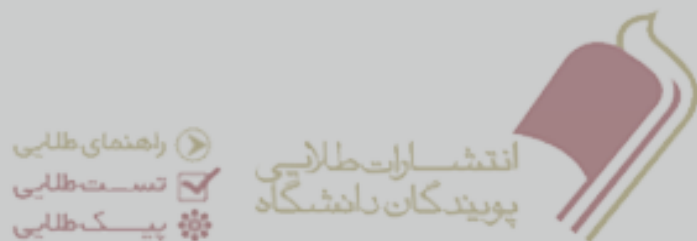
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

در دهه 1950 این بانک تلاش های خود را بر همکاری با بخش عمومی کشورهای کم توسعه گسترش داد. در این برنامه ها پروژه های نیروگاه برق، راه سازی و توسعه شبکه های حمل و نقل در اولویت قرار داشتند. در دهه 1960 بانک جانی فعالیت های خود را در زمینه حمایت از طرح های کشاورزی، آموزشی، کنترل جمعیت و توسعه شهری در

کشورهای کم توسعه یافته افزایش داد.

www.bookgolden.com

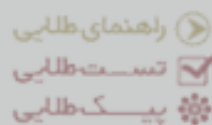
■ این بانک تسهیلات مالی خود را در چهارچوب دو روش اعطا می کند.

■ منابع مالی از طریق فروش اوراق قرضه در بازار مالی بین المللی تامین می گردد و

وام گیرنده نرخ بهره ای که بانک آنرا نرخ بهره بازار می نامد پرداخت می کند. این نرخ

معادل هزینه تامین مالی بانک به اضافه درصد برای پوشش سایر هزینه های بانک می باشد

که از نرخ بهره بانکی های تجاری پائین تر می باشد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

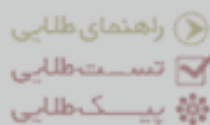

www.bookgolden.com

منابع مالی بوسیله موسسه بین المللی توسعه که یکی از زیر مجموعه های اصلی بانک جهانی بشمار می رود در اختیار کشورهای فقیر قرار می گیرد. این منابع در اصل بوسیله اعضاء ثروتمند بانک از جمله کشورهای امریکا، ژاپن و آلمان تامین می شوند.

اهمیت نقش بانک جهانی در اقتصاد بین الملل

اهمیت نقش بانک جهانی در قلمرو اقتصاد بین الملل از چند دیدگاه قابل بررسی می باشد یکی از این جنبه ها اینست که این سازمان به عنوان تکیه گاهی برای کشورهای کم توسعه یافته ای تلقی می گردد که امکان دریافت منابع مالی از سیستم بازار آزاد برایشان فراهم نیست. این کشورها برای خروج از بن بست توسعه نیافتگی می بایست به اجرای طرح های عمرانی و زیر بنایی بپردازند که مسلماً به منبع مالی قابل ملاحظه نیامند است. این بانک با اعطای وام های کم بهره و رعایت محدودیت های مالی این کشورها نقش موثری در فرایند توسعه آن ها ایفاء نموده است.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

سازمان کشورهای صادر کننده نفت

در سال 1959 ایران و ونزوئلا به کنفرانس نفتی کشورهای عربی که در قاهره تشکیل شد پیوسته و مذاکرات و توافق های انجام گرفته در این گرد هم آیی زمینه تاسیس سازمان کشورهای صادر کننده نفت یعنی اوپک را فراهم ساخت.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

قیمت نفت:

رویدادهای سیاسی و اقتصادی دهه 1970 باعث شد که قیمت نفت از بشکه ای 3 دلار در

سال 1973 به حدود 12 دلار در سال 1974 و سپس به دنبال تحولات خاور میانه و از

جمله رخداد انقلاب اسلامی ایران به 35 دلار در سال 1980 افزایش یابد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

پیامدهای افزایش قیمت نفت

■ این افزایش سریع قیمت نفت خام و سایر انرژی ها پیامدهایی به شرح زیر را نیز در برداشته است:

■ بر پایه باور برخی از تحلیل گران اقتصادی گران شدن انرژی به تشدید رکود و بیکاری در کشورهای صنعتی وارد کننده نفت انجامید.

■ تمایل کشورهای صنعتی به سرمایه گذاری برای کشف منابع جدید نفت در کشورهای غیر اوپک بیش تر شد.

■ کشورهای صنعتی و خریداران عمده نفت خام برنامه ها و سیاست هایی را در راستای صرفه جویی در مصرف انرژی و یافتن گزینه های جدید انرژی طراحی و اجرا نمودند.

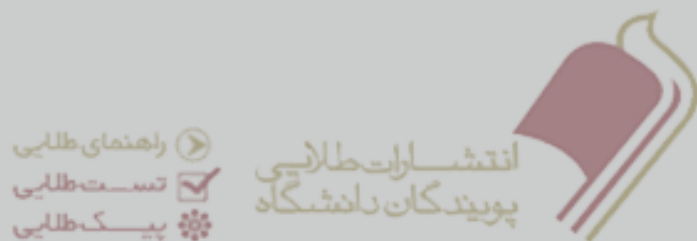
شرکت های چند ملیتی

شرکت چند ملیتی مفهومی است که از اوایل دهه 1930 به بعد در فرهنگ تجارت بین

الملل نمایان شد و پس از چند دهه به صورت واژه ای آشنا در آمد. تا قبل از گسترش این

نوع موسسات تعدادی شرکت بین المللی در عرصه اقتصاد جهانی حضور داشته و فعالیت

های تولیدی - تجاری خود را به خارج از مرزهای ملی کشور خود توسعه می دادند.

www.bookgolden.com

مزایایی که شرکت های چند ملیتی از آن ها برخوردارند

شرکت های چند ملیتی در مقایسه با شرکت های ملی از مزایایی برخوردارند که مهم ترین آن ها را می توان به صورت زیر بیان نمود:

■ شرکت چند ملیتی می تواند از تفاوت های ناشی از شرایط کشورها به خوبی بهره برداری نماید. با توجه به این که شرکت چند ملیتی در چندین کشور دارای شعبه می باشد، می تواند بر اساس مزیت های نسبی موجود در کشورها و نیز فرصت های اقتصادی و تجاری که در مناطق مختلف ایجاد می شود به انجام سرمایه گذاری و برپایی واحدهای تولیدی اقدام نماید.

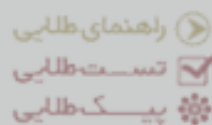
■ شرکت چند ملیتی به دلیل بر خورداری از امکانات وسیع مالی، فنی و مدیریتی می تواند

برای ورود به بازارهای بین المللی و فعالیت در آن ها از استراتژی ها و روش های

بازاریابی مختلفی استفاده نماید. توانمندی های بازاریابی و دسترسی به اطلاعات تجاری

برای این شرکت ها امکان برخوردار شدن از مزایای اقتصادی و بازرگانی در عرصه

بازارهای جهانی را فراهم می سازد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

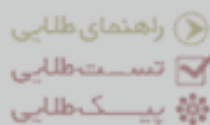
www.bookgolden.com

■ شرکت چند ملیتی با گسترش فعالیت های خود در قلمرو جهانی و با به کارگیری روش

قیمت گذاری انتقالی می تواند به حداکثر نمودن درآمد های خود بپردازد.

برخوردار بودن از يك شبکه عرضه بين المللي: دارا بودن تاسيسات توليدي در نقاط مختلف جهان و فعاليت شعبه هاي شركت چند مليتي در چندين کشور اين زمينه را فراهم مي سازد که اين شرکت يك کالاي جديدي را به طور هم زمان در چندين بازار خارجي عرضه نمايد. وجود اين شعبه ها امکان دسترسي شرکت را به بازارها و شبکه هاي توزيع

و فروش کشورهای مختلف افزايش مي دهد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

■ سایر مزایای شرکت های چند ملیتی: منابع مالی، فن آوری و مدیریتی شرکت

های چند ملیتی امکان دستیابی آن ها به جایگاه رقابتی مناسب در بازارهای بین

المللی را فراهم می سازد. تولید در مقیاس وسیع امکان کاهش هزینه های تولید را

بوجود می آورد.

فصل چهارم

استراتژی های بازرگانی در عرصه جهانی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

جهاني شدن

يك موسسه صنعتي يا تجاري را هنگامي جهاني مي ناميم كه همه جهان را در قلمرو فعاليت خود مي داند. ديدگاه مديرانش تنها به محيط هاي محلي، ملي و منطقه اي محدود نمي شود بلكه درگستره جهاني مي انديشند، تحليل مي كنند، تصميم مي گيرند و سياست گذاري و برنامه ريزي مي نمايند.

جهاني شدن چيست؟

جهاني شدن يعني گرايش يا جهت گيري بسوي يك اقتصاد جهاني يکپارچه که وابستگي دروني آن بيش از گذشته باشد و شامل دو عنصر جهاني شدن بازارها و جهاني شدن توليد مي باشد. در اين جا هر کدام از اين دو جنبه را مورد مطالعه قرار مي دهيم.

جهاني شدن بازارها

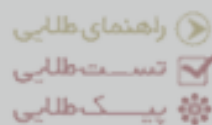
جهاني شدن بازارها به اين معناست كه بازارهاي ملي و بازارهايي كه به طور سنتي و

تاريخي جداگانه بوده اند به صورت يك بازار جهاني درآيند. گروههاي از صاحب نظران بر

اين باورند كه ساليقه ها و ترجيحات مصرف كنندگان در كشورهاي مختلف با سرعت بيش

تري در دنياي امروز به هم نزديك مي شود و به نرم ها و خصوصيات جهاني تبديل مي

گردد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

جهاني شدن توليد

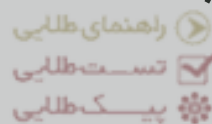
جهاني شدن توليد يعني گرايش شرکت ها به تامين کالاها و خدمات مورد نياز خود از

مناطق مختلف جهان بمنظور بهره مند شدن از مزيت تفاوت هاي ملي در رابطه با هزينه

و كيفيت عوامل توليد از جمله نيروي کار، انرژی، زمين و سرمايه. با اين روش شرکت

ها مي کوشند تا هزينه هاي خود را کاهش داده و كيفيت و کارايي محصولات خود را

افزايش دهند و امکان رقابت موثر آن ها را با کلاهاي رقيب در بازارها فراهم نمايند.

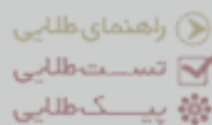
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

استراتژي بين المللي

شرکت هايي که يك استراتژي بين المللي برا دنبال مي کنند، مي کوشند تا با روش انتقال کالا و مهارت هاي ارزشمند به کشورهاي که در آنجا رقباي داخلي از اين کالاها و مهارت ها برخوردار نيستند، براي خود درآمد و ارزش ايجاد کنند. بسياري از شرکت هاي بين المللي با توليد کالاهاي متمايز در داخل و انتقال آن ها به بازارهاي جديد خارجي

براي خود درآمد کسب نموده اند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

استراتژي چند کشوري (چند محلي)

شرکت هايي که استراتژي چند مليتي را دنبال مي کنند مي کوشند تا پاسخ گويي نسبت به بازارهاي محلي را به حداکثر برسانند. يکي از خصوصيات اين شرکت ها اينست که هم کالاها و هم استراتژي بازاریابي خود را براي انطباق با شرايط محلي در هر کشوري با نيازهاي مشتريان سازگار مي نمايند.

به طور کلی این استراتژی برای شرایطی که در آن فشارهای زیادی برای پاسخ گویی محلی (سازگار شدن با شرایط هر کدام از بازارها یا کشورها) و فشار کم برای کاهش هزینه وجود دارد، مناسب می باشد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

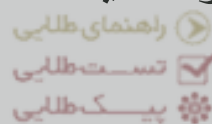

www.bookgolden.com

استراتژی جهانی

شرکت هایی که يك استراتژی جهانی را دنبال می کنند می کوشند تا از طریق حربه کاهش هزینه که از اثرات منحنی یادگیری و صرفه جویی ها مکانی سرچشمه می گیرد، سودآوری خود را افزایش دهند. یعنی از که آن ها از استراتژی هزینه پایین پیروی می نمایند. این شرکت ها فعالیت های تولیدی، بازاریابی و تحقیق و توسعه خود را در چند

مکان مناسب متمرکز می سازند. شرکت های جهانی می کوشند که در ارایه کالا و فعالیت

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

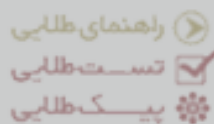
www.bookgolden.com

های بازاریابی خود از روش انطباق استفاده نکنند.

استراتژی فراملیتی

در محیط بازرگانی امروز رقابت به گونه ای شدت یافته است که شرکت ها برای بقا در بازارهای جهانی باید از صرفه جویی های ناشی از کسی تجربه و مکان تولید مناسب، به خوبی بهره برداری نمایند. این شرکت ها باید بکوشند تا توانمندی ها یا برتریهای اساسی خود را به بازارهای برون مرزی انتقال دهند و در عین حال بتوانند خود را با نیازها و

شرایط بازارهای محلی هم سازگار نمایند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

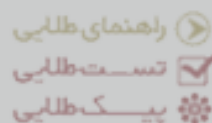
www.bookgolden.com

شراکت استراتژیک در قلمرو جهانی

در مباحث بازاریابی بین الملل از گزینه های مختلفی مانند صادرات کالا، اعطای امتیاز

تولید، فعالیت های مشترک و انواع مالکیت هایی که شرکت ها به طور سنتی برای ورود با

بازار یا توسعه عملیات بین الملل خود از آن ها استفاده می کنند، نام برده می شود.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

ماهیت شراکت استراتژیک بین المللی (جهانی)

برای توضیح انواع جدید همکاری های استراتژیک و اثره ها یا نامهای متفاوتی به کار می

رود که شامل موارد زیر هستند موافقت نامه های همکاری، پیمانهای استراتژیک، پیمانهای

استراتژیک بین المللی، شرکت های استراتژیک جهانی.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

همه این واژه ها اشاره می کند به پیوند بین شرکت هایی از کشورهای مختلف که به صورت گروهی اهداف مشترکی را دنبال می نمایند. طیف وسیعی از موافقت های بین شرکتی از نوع فعالیت مشترک می باشد.

می توان گفت که همکاری های استراتژیک دارای سه خصوصیت می باشند:

• شرکاء یا طرفین موافقت نامه پس از تشکیل این پیمان به صورت مستقل باقی می مانند.

• شرکاء هم در منافع این پیمان همکاری سهیم می شوند و هم در کنترل عملکرد فعالیت هایی که مورد موافقت قرار گرفته اند.

• شرکاء یا طرفین موافقت نامه به طور مستمر در زمینه تکنولوژی، کالاها و سایر جنبه های استراتژیک مشارکت مستمر دارند.

پیمان های استراتژیک

واژه پیمان های استراتژیک به موافقت نامه های همکاری بین رقبای بالقوه یا واقعی اتلاق

می گردد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

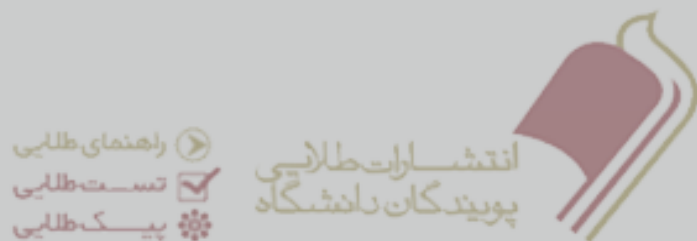
www.bookgolden.com

این نوع پیمان ها طیف وسیعی را تشکیل می دهند که در یکسو، قرار دادهای رسمی

فعالیت مشترک که در آن ها طرفین منافع برابر دارند قرار دارد و در سوی دیگر

موافقت نامه های قراردادی کوتاه مدت که در آن ها دو شریک در زمینه انجام یک کار یا

فعالیت مشخص مانند تولید و ارائه یک محصول جدید به توافق می رسند.

www.bookgolden.com

مزایای پیمان های استراتژیک

شرکت های صنعتی و تجاری با رقبای بالقوه خود بدلائل مختلف وارد پیمان راهبردی می

گردند. این دلایل و اهداف را می توان به صورت زیر تشریح نمود:

▶ ایجاد این گونه توافق ها می تواند ورود یک شریک را به بازار خارجی تسهیل نماید.

► پیمان های استراتژیک به شرکت ها امکان می دهد تا در هزینه های ثابت و ریسکهای

مربوط به تولید و ارزیه محصولات و فرایند های تولیدی جدید سهیم شوند.

► همکاری استراتژیک می تواند شیوه ای مناسب برای گرد آوری مهارت های مکمل و

دارایی هایی باشد که هیچکدام از شرکت ها به تنهایی نمی توانند از عهده آن برآیند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

گاهی ممکن است پیمان استراتژیک بمنظور ایجاد استاندارد های تکنولوژیک برای یک

صنعت خاص بوجود آید.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

معایب پیمان های استراتژیک

یکی از انتقادهایی که به این نوع پیمان ها وارد شده اینست که این همکاری ها باعث می

شود رقبا با روشی کم هزینه به تکنولوژی ها و بازارهای جدید راه یابند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

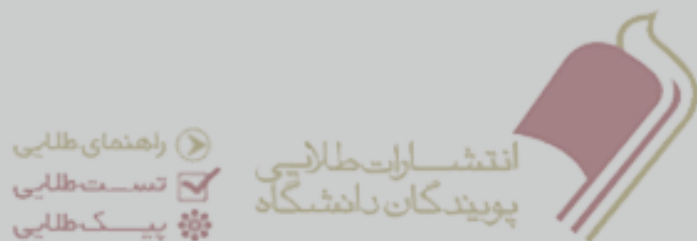
www.bookgolden.com

برخوردار شدن از صرفه جويي هاي مكاني

كشورها از نظر ابعاد مختلف با هم متفاوتند از جمله از دیدگاه اقتصادي، سياسي، حقوقي و

فرهنگي و اين تفاوت ها مي تواند هزينه هاي انجام فعاليت هاي بازرگاني در يك کشور را

افزايش يا کاهش دهد.

www.bookgolden.com

استقرار يك فعاليت ارزش آفرين در مكان بهينه مي تواند يكي از دو پيامد زير را داشته

باشد:

✦ مي تواند هزينه فرايند ايجاد ارزش را کاهش داده و قيمت تمام شده محصولات

شرکت را پايين آورد.

✦ مي تواند شرکت را قادر سازد تا محصولات خود را از رقا متمايز نمايد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

صرفه جويي هاي ناشي از منحنی تجربه

منحنی تجربه مربوط می شود به کاهش سیستماتیک هزینه های که در دوره عمر یک کالا رخ می دهد مطالعات زیادی نشان داده است که در موسسات صنعتی به موازات ادامه تولید یک کالا میزان بازده تولید افزایش یافته و منجر به کاهش هزینه های تولید می گردد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

اهمیت و نقش منحنی تجربه

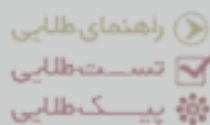
اهمیت استراتژیک منحنی تجربه برای شرکت ها در عرصه رقابت کاملاً آشکار است.

حرکت در راستای منحنی تجربه به شرکت ها امکان می دهد تا هزینه های خود را کاهش

دهند، یعنی فرآیند ایجاد ارزش را با هزینه های کم تری به انجام رساند شرکت هایی که

این منحنی را سریع تر طی می کنند در مقابل رقبای خود از مزیت هزینه ای بزرگتری

برخوردار می شوند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فشارها یا اجبارها برای پاسخ گویی محلی

ایجاد الزام یا اجبار برای پاسخگویی به نیازها و شرایط براهای محلی از چند عامل سرچشمه می گیرد که شامل:

◆ تفاوت در سلیقه ها و ترجیحات مصرف کنندگان

◆ تفاوت در زیر ساخت ها و آداب و رسوم جوامع مختلف

◆ تفاوت در کانال های توزیع و شرایط تقاضا و انتظارات دولت در هر کشور می

باشد.

فصل پنجم

مدیریت تولید و عملیات در قلمرو جهانی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

در این فصل ما به بررسی مسائلی که شرکت ها در این فرآیند با آن ها روبرو میشوند

پرداخته و سعی میکنیم به سه سؤال اصلی زیر پاسخ دهیم:

x فعالیت های تولیدی در کدام منطقه از جهان باید استقرار یابد.

x چه مقدار از عملیات تولیدی باید در داخل کشور انجام گیرد و چه مقدار در سایر

کشورها.

x بهترین شیوه هماهنگ نمودن عملیات یا فعالیت های تولیدی پراکنده کم تر است.

هنگامی که يك شرکت کنترل کیفیت را بهبود می بخشد هزینه های فرایند خلق ارزش را

نیز گاهی می دهد. اصولاً بهبود کیفیت هزینه ها را از سه طریق گاهی می دهد.

● از اتلاف وقت برای تولید کالاهای بی کیفیت که مشتری چندانی ندارد جلوگیری می شود

و این موضوع منجر به گاهی مستقیم هزینه واحد کالا گردیده و در نهایت بهره وری را

افزایش می دهد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
پیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

• در اثر کنترل کیفیت هزینه های دوباره کاری و ضایعات کاهش پیدا می کند.

• هزینه های مربوط به ضمانت کالا و انجام تعهدات شرکت به مشتریان کم تر می شود.

کجا باید تولید کرد

یکی از سئوالات اساسی که یک شرکت بین المللی با آن روبرو می باشد اینست که به منظور دستیابی به هدف های دوگانه حداقل نمودن هزینه ها و بهبود کیفیت کالاها فعالیت های تولیدی خود را کجا برپا نماید. برای شرکتی که تولید بین الملل را یک گزینه مناسب تلقی می کند چندین عامل باید در نظر گرفته شود. این عوامل را می توان به سه گروه طبقه بندی نمود:

عوامل مربوط به کشور

عوامل مربوط به تکنولوژی

عوامل مربوط به کالا.

عوامل مربوط به کشور

شرایط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و متغیرهای مربوط به هزینه های تولید از کشوری به کشور دیگر متفاوت می باشد. قبلاً آموخته ایم که به خاطر تفاوت هایی که در هزینه های تولید وجود دارد برخی از کشورها در تولید کالا های خاصی از مزیت نسبی برخوردار می گردند.

عوامل مربوط به تکنولوژی

نوع تکنولوژی که يك شرکت در فرایند توليدي خود به کار مي برد مي تواند در تصميم گيري هاي مربوط به مکان توليد نقش محوري داشته باشد. در برخي موارد به دليل محدودیت هاي فن آوري بهتر است فعالیت هاي توليدي خاصي را تنها در يك مکان انجام داده و کالاها و خدمات آنرا به ساير نقاط جهان عرضه نمائيم.

مشخصه های تکنولوژی

در این زمینه سه مشخصه عمده مربوط به تکنولوژی مورد توجه می باشند:

■ سطح هزینه های ثابت

■ حداقل مقدار یا مقیاس اقتصادی بودن

■ انعطاف پذیری.

هزینه های ثابت

گاهی اوقات هزینه های ثابت برپایه یک تاسیسات تولیدی آنقدر زیاد است که یک شرکت می باید این فن آوری را در یک یا چند مکان معدون ایجاد نمودن و تقاضای همه بازارهای جهان را از آنجا تامین کند.

حداقل مقیاس تولید اقتصادی

مفهوم صرفه جویی های مقیاس تولید می گوید که به موازات افزایش تولید یک کارخانه یا

موسسه تولیدی هزینه های واحد محصول کاهش پیدا می کند. یکی از دلایل این رابطه

بهره برداری بیش تر از سرمایه فنی و افزایش بهره وری است که با تخصص گرایی بیش

تر کارکنان موسسه مذکور همراه می گردد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تکنو لوژی انعطاف پذیر

ایده اصلی نظریه صرفه جویی های مقیاس تولید اینست که بهترین راه برای دستیابی به

کارایی بالا و هزینه های پایین واحد محصول تولید انبوه کالاهای استاندارد می باشد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

عوامل مربوط به کالا

مشخصات و ویژگی های کالت نیز بر تصمیم گیری های انتخاب مکان تولید اثر می گذارد

یکی از این عوامل نسبت ارزش به وزن کالا می باشد که هزینه های جابجایی و حمل و

نقل را تحت تاثیر قرار می دهد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

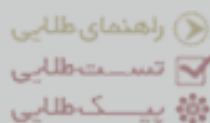
www.bookgolden.com

برپايي يا استقرار تاسيسات توليدي

برای برپایی تاسیسات تولیدی عموماً دو استراتژی اصلی مورد توجه قرار گرفته است:

• متمرکز نمودن تاسیسات در يك مكان بهينه و صدور محصولاتشان به بازارهاي جهاني
(راهبرد تمرکز) .

• پراکنده نمودن تاسیسات در کشورها یا مناطق مختلفي که به بازارهاي عمده جهان نزديك
مي باشند (راهبرد عدم تمرکز).

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

✓ تفاوت بین کشورها در زمینه قیمت یا هزینه عوامل تولید، شرایط اقتصادی و سیاسی و عوامل فرهنگی تاثیرات عمده ای بر هزینه های تولید در کشورهای مختلف دارد.

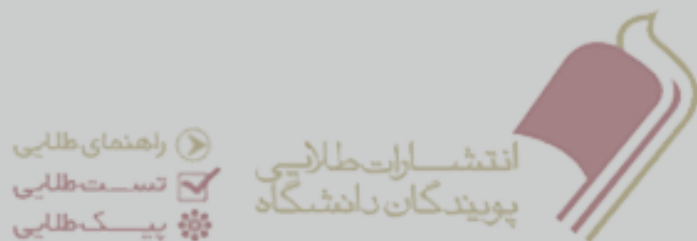
✓ موانع تجاری مانند تعرفه های گمرکی و سایر محدودیت های بازرگانی خارجی کم

هستند.

✓ نرخ های تبدیل ارزشی عمده و معتبر از ثبات نسبی برخوردارند.

✓ تکنولوژی تولید ما از نوع انعطاف پذیر بوده و هزینه های ثابت آن زیاد است.

✓ نسبت ارزش به وزن کالاهای این صنعت بزرگ است.

www.bookgolden.com

راهبرد عدم تمرکز تاسیسات تولیدی نیز هنگامی مناسب است که شرایط زیر وجود داشته باشد:

■ موانع تجاری یا محدودیت های مربوط به بازرگانی خارجی زیاد هستند.

■ انتظار میرود که نرخ های ارزهای معتبر یا عمده بی ثبات باشند.

■ تکنولوژی تولید ما از نوع انعطاف پذیر نبوده و هزینه های ثابت آن کم است.

■ نسبت ارزش به وزن محصولات صنعت مورد نظر ما کوچک است.

■ محصولات این صنعت دارای مصرف همگانی یا جهانی نیستند.

نقش استراتژیک تاسیسات تولیدی برون مرزی

منطق بر پایی تاسیسات تولیدی در خارج هر چه باشد نفس استراتژیک آن ها می تواند در

طول زمان تغییر کند. ابتدا این تاسیسات در مکان هایی استقرار می یابند که هزینه نیروی

کار پایین است و در این حالت نقش راهبردی این تاسیسات، تولید کالاهای کاربر با حداقل

هزینه می باشد.

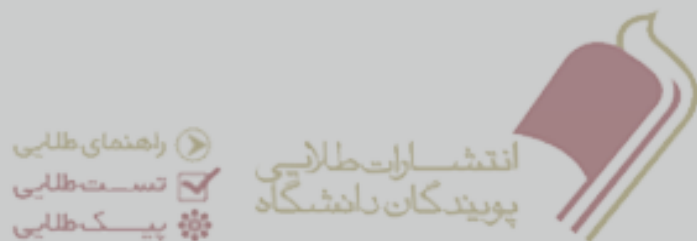
تصمیمات مربوط به تولید یا خرید

مؤسسات بازرگانی بین المللی اغلب با تصمیم گیری های مربوط به چگونگی تامین مواد

اولیه و قطعات مورد نیاز محصولات خود سو کار پیدا می کنند. برای آن ها این سؤال

مطرح می شود که آیا قطعات مورد نیاز کالاهای خود را خود تولید کنند یا از بیرون

خریداری نمایند.

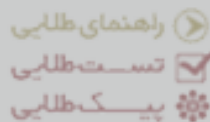

www.bookgolden.com

مزایای تولید کردن

بر اساس استدلال هایی که ساختن یا تولید قطعات را بر خرید آن ها از بیرون ترجیح میدهند می توان مزایای زیر را برای این روش برشمرد. شیوه تولید قطعات بوسیله شرکت اصلی (تولید در خانه - دغام عمودی) می تواند منجر به کاهش هزینه های تولید، انجام سرمایه گذاری تخصصی، حفاظت از مالکیت تکنولوژی شرکت و بهبود برنامه ریزی و

هماهنگی و زمانبندی فرآیند تولید قطعات گردد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

هزینه های تولید کم تر

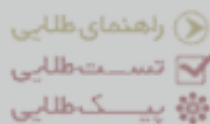
هنگامی که شرکت اصلی به دلیل برخورداری از توانمندی های فنی و مالی در تولید

برخی از قطعات کالا به سطح بالایی از کارایی دست یابد می تواند این محصولات را

نسبت به سایر شرکت ها با قیمت تمام شده پایین تری تولدی نماید. این موضوع به ویژه

در مورد قطعات خاصی که شرکت در تولید آن ها از مزیت رقابتی بارزی نسبت به

سایرین برخوردار است اهمیت بیش تری پیدا می کند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

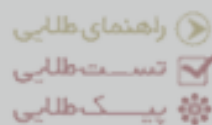
انجام سرمایه گذاری تخصصی

در حالتی که برای تولید یک قطعه از کالا مثلاً کاربراتور یک نوع اتومبیل خاص نیاز به

انجام سرمایه گذاری سنگین و تخصصی باشد بهتر است شرکت اصلی خود به تولید آن

اقدام نماید زیرا باعث می شود که این شرکت سرمایه گذاری تخصصی را در این زمینه

انجام دهد و هم آسیب پذیری کمتری در مورد تامین قطعات مذکور داشته باشد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

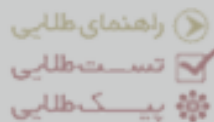

www.bookgolden.com

حفاظت از مالکیت تکنولوژی شرکت

بدیهی است هنگام که شرکت مادر که ابداع کننده یا توسعه دهنده تکنولوژی تولید یک کالا است بخواهد تولید قطعات خاصی را به شرکت دیگری سفارش دهد می بایست تکنولوژی تولید را هم انتقال دهد که در این حالت کنترل خود را بر تکنولوژی مذکور از دست می دهد. اصولاً استفاده از روش های اعطای امتیاز و تولید قار دادی چنین آسیب پذیری را

برای شرکت انتقال دهنده تکنولوژی ایجاد می نماید.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

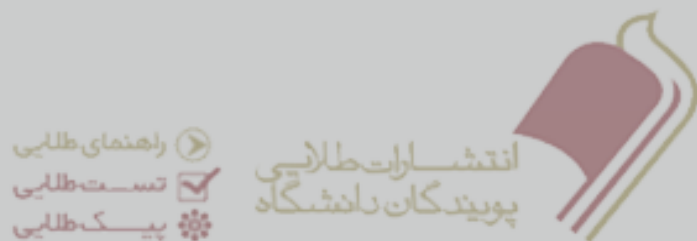
بهبود برنامه ریزی و هماهنگی

هنگامی که یک شرکت قطعات مورد نیاز کالاهای خود را از خارج تامین می کند این

قطعات را از سایر موسسات تولیدی یا تجاری خریداری می نماید ممکن است با مشکلاتی

در زمینه دریافت به موقع قطعات و هماهنگی زمانی و عملیاتی فرایند های تولید و تحویل

کال روبرو گردد.

www.bookgolden.com

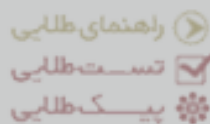
مزایای روش خرید قطعات

✘ خرید با تامین قطعات مورد نیاز شرکت از بیرون یا از تولید کنندگان و عرضه کنندگان

مستقل دارای مزایایی بشرح زیر می باشد.

✘ ایجاد انعطاف پذیری برای شرکت، کاهش هزینه های تولید و فراهم نمودن امکان

دریافت سفارش از مشتریان بین المللی.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

انعطاف پذیری استراتژیک

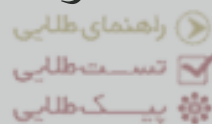
مهم ترین مزیت روش خرید اجزاء و قطعات مورد نیاز از عرضه کنندگان مستقل این

است که برای شرکت انعطاف پذیری زیادی در زمینه انتخاب عرضه کنندگان و تغییر آن

ها بر حسب شرایط بازار و صنعت فراهم می نماید. این موضوع به ویژه در قلمرو و

بازرگانی بین المللی اهمیت پیدا می کند زیرا تغییرات در نرخ ارزها، در موانع تجاری

کشورها و سیاست های اقتصادی دولت ها جذابیت عرضه کنندگان مختلف قطعات و

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

کالاهای مورد نیاز را نیز تغییر می دهد.

کاهش هزینه ها

اگر چه کاهش هزینه های تولدی قبلاً به عنوان يك مزیت برای روش تولید در خانه مطرح شده است اما شواهد دیگری هم نشان می دهد که این روش به دلیل این که باعث بزرگ شدن شرکت اصلی و افزایش تعداد واحدهای تولیدی و گسترش عملیات آن می شود هزینه های شرکت را افزایش می دهد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

در چنین شرکتی امور هماهنگی و کنترل عملیات تولیدی پیچیده تر، حجم پردازش اطلاعات برای کاربردهای مدیریتی بزرگتر و تعداد مدیران و کارکنان ستادی و واحدهای سازمانی بیش تر خواهد بود که همه این ها از یکطرف هزینه های اداری و عملیاتی را افزایش می دهد و از طرف دیگر ناکارآمدیهای ناشی از گستردگی عملیات تولیدی و

تجاری منجر به پایین آمدن بهره وری و افزایش هزینه های عمومی شرکت می گردد.

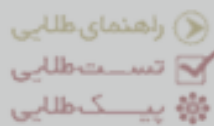
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

امتیاز های جبرانی

یکی دیگر از علل تمایل شرکت ها به تامین قطعات یا اجزاء کالاهای خود از بیرون به ویژه از موسسات تولیدی مستقر در سایر کشورها این است که با این روش می توانند سفارش های بیش تری را از آن کشورها بدست آورند. گاهی اوقات در مذاکرات تجاری که ما بین مقامات اقتصادی کشورها و با حضور سرمایه گذاران و موسسات صنعتی و

تجاری آن ها انجام می گیرد این گونه توافق های دوجانبه حاصل می شود.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

امتیاز های دو جانبه

در تصمیم گیری های مربوط به تولید در داخل یا تامین از خارج جنبه های مثبت و منفی وجود دارد و به عنوان مثال هنگامی تولید کردن در داخل شرکت بیشترین مزین را دارد که شرایط زیر وجود داشته باشد:

📌 برای تولید کالاها یا قطعات نیاز به کالاهای سرمایه ای تخصصی وجود دارد.

📌 هنگامی که برای حفاظت از مالکیت فن آوری شرکت ادغام عمودی ضرورت پیدا می کند

📌 در حالتی که خود شرکت نسبت به سایر تولید کنندگان در زمینه ها خاصی از کارایی و توانمندی بیش تری برخوردار باشد.

فصل ششم

نظام پولی و مالی بین الملل

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نظام پولی پایه طلا

نظام پایه طلا ریشه در تاریخ کاربرد سکه طلا در مبادلات تجاری از گذشته دور دارد.

مات ها از دیرباز سکه هایی از فلزات ارزشمند از جمله مس، نقره و طلا ضرب می

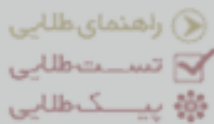
نموده و از آن ها به عنوان وسیله ای برای مبادله، واحد ارزش گذاری و محاسبه و نیز

برای نگهداری و انباشت ثروت استفاده می نمودند.

مزایای نظام پولی پایه طلا

مهم ترین نقطه قوت سیستم پولی پایه طلا برخورداری آن از یک مکانیسم قدرتمند برای برقراری تعادل هم زمان در تراز تجاری کشورها بود. منظور از تعادل تر از بازرگانی خارجی این است که دریافت های حاصل از صادرات کشورها با پرداخت های مربوط به وارداتشان برابر باشد. این تراز که گاهی حساب جاری خارجی آن کشور هم نامیده می

شود یک بخش اصلی از تراز پرداخت های خارجی آن کشور محسوب می گردد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نظام پولی برتن وودز

در سال 1944 و در گرما گرم جنگ جهانی دوم نمایندگان 44 کشور در منطقه ای به نام

برتن وودز در ایالت نیوهمپشایر آمریکا گرد آمدند تا در مورد ایجاد یک نظم نوین پولی

بین امملی تصمیم گیری نمایند. با توجه به این که رونق یافتن تجارت بین الملل برای

ایالات متحده و انگلستان اهمیت بیش تری داشت.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

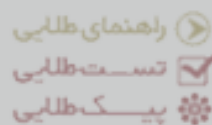
www.bookgolden.com

سیستم نرخ های ارزی شناور

نظام نرخ های ارزی شناور که به دنبال فرو ریختن سیستم ارزی ثابت بوجود آمد در سال

1976 هنگامی که اعضاء صندوق بین المللی پولی در کشور جامائیکا گرد آمدند و در

مورد سیستم پولی بین المللی جدید به توافق رسیدند رسمیت یافت.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نظریات موافق با سیستم نرخ های ثابت ارزی

طرفداران سیستم نرخ های ثابت ارزی استدلال های خود را در زمینه های نظم پولی،

تأثیر عملیات واسطه گری، اطمینان افراد جامعه به سیستم و رابطه بین تراز پرداخت ها و

نرخ ارزها مطرح نموده اند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نظم پولي

هنگام معرفي نظام پولي بر تن و و دز به ماهيت نظم پولي که در اين سيستم نهفته است اشاره کرده ایم. اصولاً نیاز به حفظ يك نرخ برابري ارزي ثابت باعث مي شود که دولت ها اقدام به افزايش بي رويه و تورو مي حجم پول در جامعه ننمایند. طرفداران سيستم نرخ هاي ثابت ارزي بر اين باورند که چون دولت ها ممکن است در بسياري موارد باتسليم شدن در برابر فشارهاي سياسي و افزايش سريع عرضه پول زمينه را براي پيدايش تورم شديد قيمت ها فراهم نمایند. بنابراین وجود نظام پولي نرخ هاي ثابت مي تواند دولت ها را از اين اقدامات باز داشته و باعث برقراري نظم پولي شود.

عملیات واسطه ای

انتقاد کنندگان به نظام پولی شناور بر این باورند که عملیاتی واسطه ای بازار ارز که در چهارچوب این سیستم انجام می شود باعث ایجاد نوسان در نرخ های تبدیل ارزی می گردد.

عدم اطمینان

در چهار چوب نظام شناور واسطه گری و دلالی در بازار ارز بر میزان عدم اطمینان مربوط به تغییرات آینده پول ها می افزاید. غیر قابل پیش بینی بودن تغییرات نرخ ارزها در دوره بعد از استقرار نظام پولی بر تن و دز برنامه ریزی بازرگانی را مشکل نموده و ریسک فعالیت های وارداتی یا صادراتی و سرمایه گذاری خارجی را از افزایش داده است.

تعدیل تراز بازرگانی

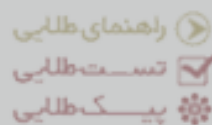
موافقان با نظام پولی شناور عموماً استدلال نموده اند که این سیستم به تعدیل تراز تجاری

کشورها کمک می نماید. از طرف دیگر منتقدان این سیستم ارتباط نزدیکی بین نرخ های

ارزی و تعادل تراز بازرگانی نمی بینند و بر این باورند که کسری های تراز تجاری تحت

تاثیر تعادل بین پس اندازها و سرمایه گذاری های در کشور قرار می گیرد که مرتبط با

ارزش خارجی پول آن کشور باشند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

سیستم های نرخ ارز در عمل

امروزه کشورهای جهان از سیستم ها و سیاست های نرخ های ارزی متنوعی پیروی می کنند که تداول ترین آن ها شامل شناوری آزاد، شناوری هدایت شده، نرخ های ارزی وابسته به ارزهای معتبر و نرخ های ارزی نسبتاً ثابت می باشد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

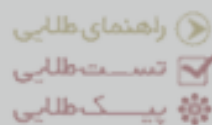
نرخ های ثابت در مقابل نرخ های شناور

فروپاشی سیستم پولی بر تن وودز (سیستم پایه طلا - ارز) نتوانست باعث توقف در مبحث

مربوط به مزایای نسب سیستم نرخ های ثابت نسبت به نرخ های متغیر ارزی گردد.

برخی نارضایتی های از سیستم نرخ های شناور زمینه را برای مطرح شدن بحث های

جدید در مورد مزایای نرخ های ثابت در محافل پولی و مالی فراهم کرده است.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

دلایل طرفداری از نظام نرخ های شناور

مباحث مربوط به پشتیبانی از سیستم نرخ های شناور بر دو عامل تکیه کرده است:

✿ استقلال سیاست پولی

✿ تعدیل خودکار تراز بازرگانی خارجی.

استقلال سیاست پولی

معمولاً این استدلال مطرح شده است که در چهارچوب سیستم نرخ های ثابت ارزی دولت توانایی لازم را برای افزایش یا کاهش عرضه پول در شرایط مختلف اقتصادی نخواهد داشت زیرا هدف حفظ ثبات در نرخ های تبدیل ارز عملاً سایر موضوعات را به حاشیه می راند.

تعدیل تراز پرداخت ها

در چهارچوب سیستم بر تن وودز اگر کشوری با کسری تراز بازرگانی روبرو می شد

امکان تعدیل تراز با استفاده از سیاست های داخلی برایش وجود نداشت بلکه می باید

صندوق بین المللی پول رای به کاهش ارزش رسمی پول این کشور می داد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

موافقت نامه جامائیکا

در اجلاس جامائیکا اصول صندوق بین المللی پور مورد تجدید نظر قرار گرفت و خط

مشی نرخ های شناور ارز به تصویب رسید.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

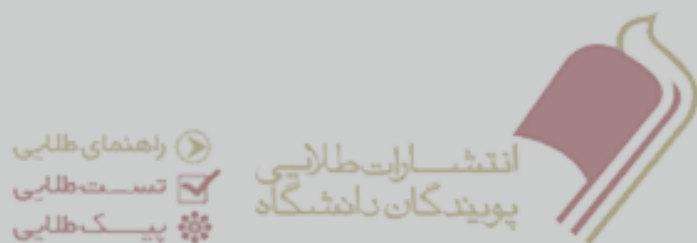

www.bookgolden.com

نکات اصلی این توافق شام موارد زیر بودند:

• متغیر بودن نرخ های تبدیل ارزها بوسیله اعضاء پذیرفته شد. بر این اساس ورود

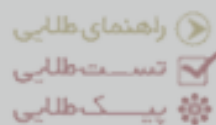
کشورهای عضو به بازار آزاد برای تعدیل نوسانات پولی مجاز دانسته شد.

www.bookgolden.com

● بر این اساس صندوق بین المللی پول ذخایر طلاي خود را به قیمت روز بازار به کشورهای عضو فروخت و سود حاصل از این عمل را در یک حساب جدید برای کمک به کشورهای عضو فقیر قرار داد. هم چنین به دولت های عضو هم اجازه داده شد که در صورت نیاز ذخایر طلاي خود را به قیمت بازار به فروش رسانند.

● سهمیه پرداختي کشورهای عضو به صندوق افزایش یافت. بر پایه این توافق کل سهمیه های پرداختي سالانه کشورهای عضو به 41 میلیارد دلار رسید.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

نرخ های تبدیل ارزی از 1973 به بعد

از ماه مارس 1973 نرخ های ارز نسبت به دوره 1945-73 بسیار متغیرتر و غیر قابل

پیش بینی تر بوده اند. این نوسانات پر دامنه تا اندازه ای ناشی از شوک های غیر قابل پیش

بینی بوده که به سیستم پولی جهانی وارد شد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

افزایش غیر منتظره ارزش دلار بین 1980 تا 1985 علی رغم بدتر شدن وضعیت تراز

پرداخت های امریکا

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

◆ کاهش سریع ارزش دلار امریکا در مقابل ین ژاپن و مارک آلمان بین 1985 تا 1987
و کاهش ارزش دوباره آن در مقابل ین بین 1993 تا 1995.

◆ فروپاشی نسبی سیستم پولی اروپا در سال 1992.

◆ بحران پولی آسیای جنوب شرقی در سال 1997 هنگامی که ارزش پول های چندین

کشور از جمله کره جنوبی، اندونزی، مالزی، و تایلند نسبت به دلار بین 50 تا 80 درصد

کاهش یافت.

از اوایل دهه 1970 به بعد چهار بحران یولی و مالی عمده در عرصه جهانی رخ داده که برای صندوق بین المللی پول حائز اهمیت بوده است. این بحران ها عبارتند از:

✍ بحران بدهی های کشورهای جهان سوم که در دهه 1980 رخ داد.

✍ بحران مالی روسیه که هنگام گذرا این کشور از اقتصاد متمرکز دولتی به اقتصاد بازار رخ داد.

✍ بحران پولی مکزیك که در سال 1995 رخ داد.

✍ بحران مالی آسیا که در سال 1997 روی داد.

بحران پولي مكزيك 1995

پول مكزيكي يعني پزو از اوایل 1980 بنا به توصیه صندوق بين المللي پول به دلار

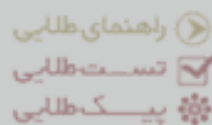
آمریکا وابسته گردید. صندوق بين المللي پول اين اقدام را به عنوان شرايطي براي وام

دادن به اين کشور در راستاي پشت سر گذاشتن بحران مالي 1982 تلقي نمود.

بحران روبل روسیه

یکی از بحران‌های پولی عمده در سال‌های اخیر بحران روبل روسیه است که در سال‌های دهه 1990 در خلال تغییر و تحولات سیاسی این کشور رخ داده است. دخالت و نقش صندوق بین‌المللی پول در این کشور هنگامی آغاز شد که روبل با یک کاهش مداوم و شدید روبرو گردیده بود. در این کشور هم نرخ بالایی تورم و حجم زیادی بدهی‌های دولت

از عوامل اصلی ایجاد بحران محسوب می‌گردد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

عوامل چندي در روند تور مي اقتصاد روسيه نقش موثري داشته اند كه مي توان آن ها را
به صورت زير فهرست نمود:

✘ در دوره اقتصاد سوسياليستي متمرکز كه برنامه ريزي و كنترل اقتصادي در انحصار
دولت بود قيمت ها به طور مصنوعي پايين نگه داشته شده بودند.

✘ کمبود کالا در روسیه باعث شده بود که مردم روبل های خود را انباشت نمایند و عرضه این مقدار پول در يك دوره زماني کوتاه موجب افزایش تقاضا و قیمت کالاها و خدمات گردید.

✘ آزاد سازی قیمت گذاری در حالي که عرضه کالا با محدودیت های زیادی روبرو بود موجب عرضه بی رویه روبل های انباشته شده ای گردید که در مقابل آن کالای کافی وجود نداشت.

صندوق بین المللی پول با اعطای يك وام 10 میلیارد دلاری به این کشور موافقت نمود
و دولت روسیه هم موافقت نمود که بر پایه توصیه های صندوق اقدامات زیر را انجام
دهد:

❁ نرخ رشد حجم پول را محدودتر نماید.

❁ در راستای کاهش بدهی های بخش عمومی تلاش نماید.

❁ درآمدهای مالیاتی را افزایش دهد.

❁ وابستگی روبل به دلار آمریکا را حفظ نماید.

فصل هفتم

بازار ارز و عملیات ارزی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

عملیات بازار ارز

بازار ارز دو عمل اصلی انجام می دهد یکی تبدیل پول کشورها به یکدیگر و دیگری فراهم نمودن تسهیلاتی برای روبرویی با ریسک مربوط به تغییرات ارزش پول ها. منظور از این ریسک خسارت های احتمالی ناشی از تغییرات غیر قابل پیش بینی در نرخ تبدیل ارزها است.

ارتباط موسسات بازرگانی با بازار ارز

شرکت های و موسسات تجاری حداقل در چهار زمینه با بازار ارز سرو کار پیدا می کنند که شامل موارد زیر می باشد:

● دریافت پول خارجی (ارز) در برابر صادرات کالاها و خدمات خود به سایر کشورها
دریافت ارز مربوط به درآمد سرمایه گذاری های خارجی خود و دریافت سود ناشی از مشارکت در فعالیت های تجاری و قرار دادهای اعطای امتیاز، صدور مدیریت و نظایر آن این موسسات مبالغ دریافتی را در بازار ارز به پول رایج کشور خود یا سایر ارزهای معتبر تبدیل می نمایند.

● تبدیل پول و تهیه ارز در بازار جهت تامین مالی واردات. به بیان دیگر پرداخت وجه کالاها و خدماتی که از خارج خریداری می کنند.

● تبدیل پول به پول کشور دیگری که شرکت بخواهد در آن سرمایه گذاری نماید این نوع سرمایه گذاری ها به خاطر وجود نرخ بهره بالاتر در بازارهای پولی و مالی سایر کشورها انجام می گردد.

راهنمای طلایی
تست طلایی
پیک طلایی

انتشارات طلایی

www.bookgolden.com

می شود.

روش های پیش بینی قیمت ارز

در زمینه دستیابی به روش های معتبر برای برآورد قیمت ارز این سوال مطرح شده است

که اصولاً این پیش بینی ها بر چه اساسی باید انجام گیرد. در این قلمرو دو نظریه رایج

شده یکی استفاده از روش تحلیل بنیادی و دیگری روش تحلیل تکنیکی.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

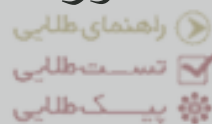

www.bookgolden.com

تجزیه و تحلیل بنیادی

این روش با تکیه بر جنبه های تئوریک به طراحی یک مدل اقتصادی پیچیده برای پیش بینی تغییرات قیمت ارز پرداخته است. متغیرهای این مدل عبارتند از نرخ رشد عرضه پول، نرخ تورم، نرخ بهره و تا اندازه ای متغیرهای مرتبط با تراز پرداخت های خارجی کشور. در رابطه با نقش تراز پرداخت ها می توان چنین استدلال نمود که وقتی حساب

جاری (تراز بازرگانی) کشور با کسری روبرو باشد یعنی مقدار کمتری ارز وارد کشور

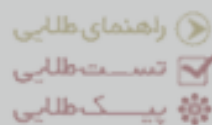
انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

می شود که قیمت آنرا در مقابل پول ملی افزایش می دهد. www.bookgolden.com

تجزیه و تحلیل تکنیکی

روش تحلیلی تکنیکی با استفاده از اطلاعات مربوط به مقادیر و قیمت های ارز روند تغییرات گذشته را مشخص می نماید و انتظار می رود که این روند در آینده نیز ادامه یابد. این روش به عوامل یا متغیرهای اقتصادی تکیه نمی کند و بر پایه این نظریه استوار است که روندها و نوسانات بازار که قابل تجزیه و تحلیل هستند می توانند مبنایی برای

پیش بینی روندها و تغییرات آینده تلقی گردند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فصل هشتم

تراز پرداخت های خارجی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

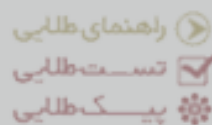
www.bookgolden.com

تراز پرداخت ها

تراز پرداخت ها صورت حسابي است که در قلمرو و حسابداري ملي براي هر کشور تنظيم مي گردد. اين صورت حساب يکي از ابزارهاي مهم تحليلي در قلمرو اقتصاد کلان و تجارت خارجي است که مي تواند نشان دهد اقتصاد کشور با چه شرايطي روبرو است و سياست ها و تدابير دولت در بخش تجارت خارجي چه شرايطي را براي اقتصاد ملي پيش مي

آورد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

ساختار تراز پرداخت های خارجی

به طور کلی داد و ستدهای یک کشور یا با جهان خارج را می توان در دو دسته جداگانه تقسیم نمود. دسته اول معاملاتی که جنبه تجاری دارند و به خرید و فروش کالاها و خدمات مربوط می شوند. در این بخش صادرات کالاها و خدمات کشور به خارج منجر به دریافت ارزی یا درآمد ارزی می شود و واردات کالاها و خدمات از خارج به پرداخت

ارزی یا مخارج ارزی می انجامند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

حساب جاري

آن بخش از تراز پرداخت ها که با صادرات و واردات کالاها و خدمات کشور سر و کار پیدا می کند تراز جاري نامیده می شود. اقلام اصلي این حساب شامل کالاها و خدمات و انتقال های يك طرفه می باشد. کالاها و خدمات نیز خود به دو بخش مریي و نامریي تقسیم می شود.

حساب سرمایه

حساب سرمایه تغییرات خالصی را که در مقدار دارایی‌ها و بدهی‌های بین‌المللی یک

کشور در مدت زمان یکسال رخ می‌دهد ثبت می‌نماید.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

خرید سهام، اوراق قرضه و سایر دارایی های مالی یک کشور بوسیله خارجیان به معنای ورود سرمایه به آن کشور است و در مقابل آن بدهی های بلندمدت اهالی کشور به خارجیان افزایش می یابد که شامل پرداخت سود سهام، بهره وام ها و اوراق قرضه، اجاره سایر دارایی ها و بازپرداخت اصل مبلغ اوراق قرضه در سررسید آن ها خواهد بود. اقلام اصلی حساب سرمایه شامل (الف) سرمایه گذاری مستقیم (ب) سرمایه گذاری پورت فولیو (سرمایه گذاری در اوراق بهادار) و (ج) جریان بین المللی سرمایه کوتاه مدت می باشد.

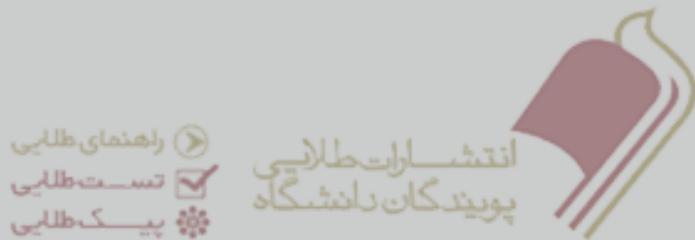
حساب ذخایر دولتی

حساب ذخایر دولتی شامل:

← صادرات و واردات طلا

← تغییر در مقدار ذخایر ارزی دولتی

← کم و زیاد شدن میزان بدهی های کشور به بانک های خارجی می باشد.

www.bookgolden.com

مغایرت های آماری

بدیهی است که برخی از اقلامی که در تراز پرداخت ها ثبت می شوند ممکن است کامل و

دقیق نباشند.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تبادل و عدم تبادل در تراز پرداخت ها

تراز پرداخت ای خارجی می تواند با سه حالت روبرو شود

◆ دریافت های ارزی با پرداخت های ارزی برابر باشند که نشان دهنده تبادل است

◆ دریافت های ارزی بیش از پرداخت های ارزی باشد که بیان کننده مازاد است

◆ دریافت های ارزی کم تر از پرداخت ها باشد که به معنای کسری است.

تراز پرداخت های خارجی

حساب جاری

صادرات و واردات کالا ✘

صادرات و واردات خدمات ✘

پرداخت های يك جانبه به خارج یا از خارج ✘

خالص حساب جاری ✘

حساب جاري سرمايه

- انجام سرمايه گذاري مستقيم در خارج

- ❖ انجام سرمايه گذاري مستقيم خارجي در داخل کشور

- انجام سرمايه گذاري در بازارهاي مالي خارج

- ❖ انجام سرمايه گذاري خارجي در بازارهاي مالي داخل

- سرمايه گذاري کوتاه مدت در خارج

- ❖ سرمايه گذاري کوتاه مدت خارجي در داخل کشور

حساب ذخایر دولتی

▣ صادرات و واردات طلا

▣ افزایش یا کاهش ذخایر ارزی

▣ افزایش یا کاهش بدهی های بانک های خارجی (بانک های مرکزی)

▣ خالص ذخایر دولتی

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

فصل نهم

ورود مؤسسات بازرگانی به بازارهای بین الملل

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

تصميم گيري هاي اصلي ورود به بازارهاي خارجي

شرکت هايي که در اندیشه ورود به بازارهاي خارجي هستند با سه تصميم گيري اساسي روبرو مي گردند :

● به کدام بازارها وارد شوند

● در چه زماني وارد شوند

● در چه مقیاس یا اندازه اي وارد بازار خارجي گردند.

صادرات

صادرات شیوه ای شناخته شده و دارای سابقه ای طولانی در بازرگانی بین المللی می باشد. بسیاری از شرکت های تولیدی گسترش فعالیت های بین المللی خود را با صدور کالا آغاز نموده و بعدها به تدریج به سایر روش های ورود به بازارهای خارجی روی آورده اند.

صادرات داراي جنبه هاي مختلفي است که در جايي ديگر به آن ها خواهيم پرداخت و در اين جا مزايای و معایب آنرا به طور خلاصه مورد بررسی قرار مي دهيم.

❖ مزایا : صادرات داراي 2 مزیت عمده مي باشد. اول اين که شرکت ها براي

صدور کالاي ساخته شده نيازي به انجام سرمايه گذاري سنگين جهت استقرا

تاسيسات توليدي در کشور ميزبان ندارند. دوم اين که، صادرات کالا به شرکت

امکان بهره مند شدن از صرفه جويي هاي مکاني و منحنی تجربه را مي دهد.

❖ **معایب :** صادرات در مقایسه با سایر روش های ورود به بازارهای خارجی معایب

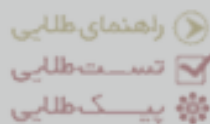
زیادی هم دارد. اول این که اگر تولید يك کالا در سایر کشورها با هزینه کم تري انجام گیرد يعني اين که اگر شرکت بتواند اين کالا را در سایر کشورها ارزان تر تولید نماید نماد آن گاه تولید آن در کشور اصلي و صدور آن به خارج قابل توجیه نخواهد بود. در چنین شرایطی برای شرکت هایی که استراتژی های جهانی و فراملی را دنبال می کنند انتقال تاسیسات تولیدی به خارج و بهره مند شدن از صرفه جویی های هزینه ای شیوه ای خردمندانه تر از صادرات کالای ساخته شده خواهد بود. دوم این که بالا بودن هزینه های حمل و نقل به ویژه برای کالاهای پرحجم یا سنگین روش صادرات کالای ساخته شده را غیر اقتصادی می نمایند.

قرارداد فرانشيزي

قرارداد قرانشيزي روشي مشابه اعطاي امتياز است اما دوره زماني آن معمولاً طولاني تر است. مي توان گفت که قرارداد فرانشيزي نوع خاصي از اعطاي امتياز است که در چهارچوب آن شرکت امتيازدهنده دارايي هاي ناملموس خود مانند دانش فني، مارک تجاري و فرايند توليد يك محصول را به امتياز گیرنده مي فروشد و در مقابل آن حق امتياز يا فرانشيزي که عموماً درصدي از سود يا درآمد شرکت گیرنده امتياز مي باشد

دريافت مي کند.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

به طور خلاصه مزایای قرار دادهای فعالیت مشترک بین المللی را می توان به صورت

زیر بیان نمود:

■ شرکت انتقال دهنده تکنولوژی می تواند از دانش و اطلاعات شریک خود در کشور میزبان در زمینه شرایط سیاسی و اقتصادی و تجاری آن کشور در راستای سیاست گذاری بازرگانی برای شرکت مشترک به نحو مطلوبی استفاده نماید.

راهنمای طلایی
تست طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

■ سهم بودن شرکت ها یا سرمایه گذاران کشور میزبان در فعالیت ها و منافع شرکت مشترک ریسک سیاسی و اقتصادی سرمایه گذاری شرکت انتقال دهنده تکنولوژی را کاهش می دهد.

■ هنگامی که در کشور میزبان قوانین محدوده کننده برای سرمایه گذاری خارجی وجود دارد و یا امکان انجام سرمایه گذاری مستقیم برای خارجیان نیست تاسیس

شرکت مشترک بین المللی امکان استفاده از فرصت های تجاری را برای سرمایه

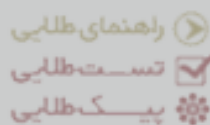
راهنمای طلایی
تست طلایی
پویندگان دانشگاه
بیک طلایی

www.bookgolden.com

گذار خارجی فراهم می سازد.

■ در چهارچوب قرار داد فعالیت مشترک شرکت میزبان می تواند به تکنولوژی پیشرفته که در اختیار شرکت خارجی است دست یافته و در درازمدت از منافع آن بهره مند گردد. دستیابی به تکنولوژی مدرن از سایر راه ها با دشواری های بیشتری روبرو می باشد.

■ حضور سرمایه گذاران کشور میزبان در شرکت مشترک بین المللی امکان برخوردار شدن شرکت از حمایت های دولتی و همکاری های محلی در قلمرو فعالیت های اقتصادی را افزایش می دهد.

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com

کتابخانه

راهنمای طلایی
تسلی طلایی
بیک طلایی

انتشارات طلایی
پویندگان دانشگاه

www.bookgolden.com